

တိပိဋကဓရဘဏ်

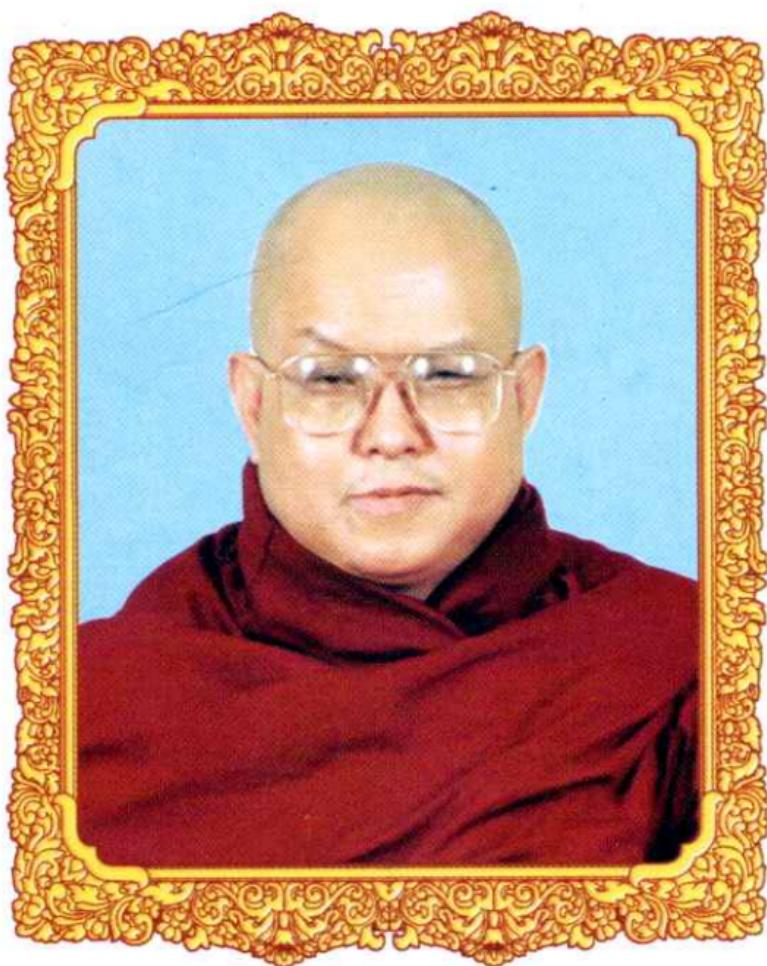
ဘဝတစ်ခေါက် ပြောက်ဆယ့်ပြောက်

(လောင်းပါပီဒုဂ္ဂနာဏ၏ ၆၆ - နှစ်ပြောက် အထူးလက်ခေါ်ဆောင်)

ဓာတ်နာဂမွှဲဖောက်ဆောင် (၅၁)

ပွဲမအကြံ့မ ဓမ္မဒါန
အုပ်ဇာ(၁၀၀၀၀)

အရှင်သိရိန္ဒာဘိဝံသ (ယောဓရတော်)

တိပိဋကဓရ၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက

တိပိဋကဓရဘဏ်၏ ဘဝတန်ခေါက် ပြောက်ဆယ့်ပြောက်

တိပိဋကဓရ ဓမ္မပဒေသာင် (ရွှေ)

[ယောက္လာပိဋကဓရ ၆၆-ဒုမ်ပြောက် ဘဏ္ဍာသမ်းသာဝါ]

ပွဲမဇာဌီးမြို့ ဓမ္မဒေသ
အုပ်ရေး (၁၀၀၀၀)

သာသန ကောဇာ ဆစ်
ပြည် သူရူ-ရှုန် သံတော်ကျွော် ၂၀၁၁-ခုနှစ် အောက်ပို့ဆာလ

ပုန္တပိမှတ်တမ်း

- စာမျက်နှာပြုချက်အမှတ် - ၃၂၀၉၄၉၁၀၀၈
 ပျက်စွဲပုန္တပိမှတ်အမှတ် - ၃၂၀၉၈၂၁၀၀၈
ပုန္တပိသူ - ဒေါ်ခင်အေးမော် (၀၆၀၂၄)
 ဂုဏ်သီရိပုန္တပိတိုက်
 အမှတ်-၅၂။ လမ်း-၃၀။
 ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ် ရန်ကုန်မြို့။
 ဖုန်း - ၀၉၉၀၀၂၅၇၅
ထုတ်ဝေသူ - ဦးကျော်ဟင်း
 ယုံကြည်ချက်စာပေ
အပ်စော - ၁၀၀၀၀
တန်ဖိုး - ဓမ္မဒါန
အကြိမ် - ပဋိမအကြိမ်

မာတိကာ

၁။ သူခြာက် ကိုယ်ခြာက်	၁
ခြာက်ဆယ့်ခြာက်	
၂။ ၆၆-ကို ကျော်လိုက်ပါ တဲ့	၁၀
၃။ အဖမ်းမတတ်တော့ ဂထန်း	၂၀
ညွှန်တယ်	
၄။ သတိပြုတ်ရင် အသိမျှပ်မယ်	၃၀
၅။ နေစဉ်ဆင်နဲ့ လူ့အောင်ပွဲ	၃၉
၆။ တိုက်ဆိုက်လာမှု ကောင်းတာပြု	၄၈
၇။ အဆိုးဟာ အကောင်းမြန်အောင်	၅၀
တွန်းတယ်	
၈။ နာဂစ်	၆၀
၉။ စိတ်ကိုအားသွင်း ပုန်းနိကျင်း	၇၀

တိပိဋကဓရဘဏ်တော်၏
ဘဝတမ်းခါ် ဖြောက်ဆန့်ဖြောက်

တိပိဋကဓရလက်ဆောင် (၅၁)

နှစ်မာ အားဖြူမာဒေဝါဒသတာသာ
သူ သူမြှောက် တိယိဋကဓရ ပြောက်ဆန့်ပြောက်
အပွဲမာဒေန သုမ္ပာဒေထ
(အပွဲမထွော ပောဟို)

- မူလျှော့ပြီဆာ၊ အပူရ၊
သုကကိုယ့်ကို ပြန်၍ခြားက်။
- သုခြားက်လာ၍။ စွမ်းအားမစုံ၊
ဆတ်ဆတ်တုန်း၊ အကုန်တွေး၍၍ခြားက်။
- အကြားက်လွန်ကား၊ ထိတ်လန့်ရှား၊
ရှိတာ အကုန်မောက်။
- စွမ်းအားမကြွယ်၊ တရားငယ်၊
ကြားက်ဖွယ် ခြားက်ဆယ့်၍ခြားက်။
- မမေ့မလျှော့၊ မပြီးမဆာ၊ စွမ်းအားရဲ့၊
ကိုယ်က သုကို ပြန်၍၍ခြားက်။
- သုကတ်ဖန်၊ ခြားက်ပြန်သော်လဲ၊
မကြားက်ဘဲ၊ ရဲရဲရှုံးရောင်တော်က်။

● ဗျူးအား**ကြီးကျေယ်**၊ တရား**ကြွယ်**၊
အုံဖွယ် ပြောဂ်ဆယ့်ပြောဂ်။

ဘာလိုလိုနဲ့ ၁၃၇၀-ပြည့်နှစ် ရောက်လာ
ပြီပဲ။ ဘုန်းကြီးအိုကြီးလဲ ဘာလိုလိုနဲ့ အသက်
၆၆-နှစ်တောင် ရောက်လာပါပေါ့လား။ တစ်
ဘဝ တစ်ခါတွေရှုတဲ့ ၆၆-ပဲလေး။ ၆၆-တင်
မကဘူး။ ဘယ်ဂဏ္ဍာန်းမဆို တစ်ဘဝမှာ တစ်
ခါသာတွေ့ရမှာပဲ။ “ဘာလိုလိုနဲ့” လို့ပြောရ^၁
တာက ဘယ်သူ့မှ ခလုတ်တစ်ချက်မနိုင်ရ,
မတွန်းရပဲ သူ့အလိုအလောက် မသိမသာ
တစ်ရိုပ်ရိုပ်နဲ့ ရောက်လာတယ်လို့ ဆိုလိုတာ
ပါ။ သူ့တာဝန်က တကယ်ကျေတယ်ပေါ့။
မေ့လျော့ပေါ့ဆနေလို့ ကိုယ့်တာဝန်မကျေရင်

တောင်မှ သူ့တာဝန်ကတော့ ကျေနေမှာပါ။
သူ့မှာ အိပ်ချိန်, ရပ်ချိန်, နားချိန် လုံးဝမရှိဘူး
လေ။ ဘယ်သူ့ကိုမှ မငဲ့ညာ မတောင့်ဆိုင်းပဲ
အမြဲသွားနေပါတယ်။

လူခပ်များများဟာ ၆၆-ကို ကြောက်စရာ
ဂဏ်းတစ်လုံးအနေနဲ့ စကားတစ်ခုလုပ်ပြော
တတ်ကြတယ်။ အပြောများတဲ့ နာမည်ကျော်
၆၆-ဖြစ်လို့ ဘုန်းကြီးအိုကြီးကလဲ ၆၆-လို့
ပြောလိုက်တာပါ။ ကြောက်လို့မဟုတ်ပါဘူး။
ကြောက်စရာဂဏ်းလို့လဲ မယူဆပါဘူး။
အသက်ရည်သူတိုင်း ၆၇-ပြည့်ရင် ၆၇-ရောက်
လာတာချည်းပဲ။ ၆၇-ကနေ ၆၇-ကို ဘယ်
သူမှ ခုန်ကျော်နိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ဟာ

သူ အစဉ်အတိုင်း ရောက်လာတဲ့ ဂဏ်းကို
ဘာမှ ကြောက်စရာမလိုပါဘူး။ အစီအစဉ်မရှိပဲ
အချိန်မရွှေ့ရောက်လာနိုင်ပြီး ကိုယ့်ကို အနီး
ကပ်ခြိမ်းပြောက်နေတတ်တဲ့ ကိုလေသာ
အပြောက်စာတ်ကိုသာ တကယ်ကြောက်ရ
တာပါ။

မနှစ်တုန်းက ပါဆိုဦးမှာ ဆရာတော်ကြီး
တစ်ပါးထံ သွားကန်တော့, တော့ ဆရာတော်
ကြီးက မေးတယ်။ “ဦးပွွှင်း—ဦးပွွှင်းက
မန္တလေး မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးရဲ့ နှစ်
တစ်ရာပြည့်ပွဲမှာ အလှူ၍ကြီးလုပ်ပေးမယ်လို့
ကြားရတာဟုတ်လား”၊ “ဟုတ်ပါတယ်ဘူရား၊
ဘူရားတပည့်တော် ပညာသင်ယူခဲ့ရတဲ့

ကောင်းတိက်**ကြီးဖြစ်လို့** မြတ်မြတ်နီးနီး
အမှတ်တရ လုပ်ပေးရမှာပေါ့ဘုရား”။

“အို — လုပ်ပေးရမှာပေါ့ ဦးပွဲ့၏၊ ဦးပွဲ့၏
က ၆၆-နှစ်ရောက်တော့မှာ မဟုတ်လား၊ ၆၆-
နှစ်ဟာ မကောင်းဘူး ဦးပွဲ့၏”၊ “၆၆-နှစ်ကို
ဘုရားတယည့်တော် မကြောက်ပါဘုရား၊ ၆၆
ဟာ အသက်ရှည်သူတိုင်း ရှောင်မရအောင်
တွေ့ရတဲ့ ဂဏန်းပါ၊ နံချုပ်ခြင်းမျိုးကို ထိုးဖေါက်
ဝင်လာတာမဟုတ်ပဲ လမ်းအတိုင်းဝင်လာတာ
ဖြစ်ပါတယ်၊ ထိုးဖေါက်ဝင်လာတဲ့ အကုသိုလ်
အကြောက်ဓာတ်ကိုသာ ကြောက်ရတာပါ၊
တရားစွမ်းအားပါရင် ဘယ်ဂဏန်းကိုမှ
ကြောက်စရာမလိုပါဘုရား”

“အေးပေါ့၊ တရားစွမ်းအားပါမှ ၆၆-ကို
မကြောက်ရမှာဖြစ်လို့ ကုသိလ်လုပ်ဖို့ ပြော
တာပဲကိုး”။

“မှန်ပါ - ဒုက္ခနှင့်ကိုလေသာဆိုတဲ့ အမြဲ
မြိမ်းပြောက်နေတဲ့ ပြောက်နှစ်လုံးကိုကြောက်
တာနဲ့ သိတတ်တဲ့အချိုယ်ကစ ကုသိလ်ကို
စွမ်းနိုင်သလောက် လုပ်လာခဲ့တာ ကြာပါပြီ
ဘုရား၊ ၆၆-သက်သက်ကြောင့်တော့ ဘာမှ
သီးခြားမလုပ်ပါဘုရား၊ နောက်လဲ တစ်သက်
လုံး ကုသိလ်ဆက်လုပ်နေမှာပါဘုရား”။

“အေး-အေး၊ ဒါဆိုလဲပြီးရောပေါ့၊ စိုးရိမ်လို့
ပြောတာပါ” တဲ့။ ဆရာတော်ကြီးကတောင်
ကြောက်ရတယ်ဆိုတော့ ၆၆-ဟာ တော်တော်

နာမည်ကြီးတာပဲ။

တလောကလဲ မိတ်ဆွေဘုန်းကြီးတစ်ပါး
နှင့်တွေ့တော့ မေးတယ်။ “ယောဆရာတော်
က တပည့်တော်ထက် ငယ်တာဆိုတော့ ဒြေး
နှစ် ရောက်လောက်ပြီထင်တယ်၊ ရောက်ပြီ
မဟုတ်လား”။

“မှန်ပါ ရောက်ပါပြီဘုရား၊ ဒြေးနှစ်ထဲ
မှာပါ”

“ဒြေးဆို သတိတော့ထားပေါ့၊ ဒြေးဟာ
မကောင်းဘူး”။

“တပည့်တော် အစဉ်အတိုင်း လျေကားနဲ့
တက်လာတဲ့ ဒြေးကို မကြောက်ပါဘုရား၊
အခါအစဉ်မရှိပဲ နံရံခေါင်မိုးကို ထိုးဖောက်

ဝင်လာတဲ့၊ အမြဲပြောက်လျှန့်နေတဲ့ ခုက္ခ
ကိုလေသာပြောက်နှစ်လုံးကိုပဲ ကြောက်တာပါ
ဘုရား၊ ဒီပြောက်နှစ်လုံးကို ထိုးဖောက်နိုင်ဖို့
အတတ်နိုင်ဆုံး သတိထားကြီးစားနေပါတယ်
ဘုရား။

“တယ်ဟုတ်ပါလား” တဲ့။

ဘုန်းကြီးကတောင် ကြောက်ရတဲ့ ဖြ-
ဆိုတော့ တရားသုတေသနရှိတဲ့ လူဝတ်ကြောင်ဆို
ရင် ပိုပြီးဆတ်ဆတ်တုန်အောင် ကြောက်ကြ
ရမှာပါ၊ ရော့နေ ပြောက်ပြောက်သွားကြ
တော့လဲ နောက်ကနေ အတွေးနဲ့လိုက်ပြီး
ကြောက်ကြောက်နေကြတော့တာပေါ့။

၂၆-ကို ကျော်လှပါစဲ

လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀-နှစ်လောက်က ကြံခဲ့ရတဲ့
အကြောင်းအရာတစ်ခု စပ်မိလို့ပြောရှိးမယ်။
တစ်နေ့တော့ ဒကာတစ်ယောက် ကျောင်း
တိုက်သံယာကုန် မွေးနေ့ဆွမ်းလာကပ်ပါ
တယ်။ သူ့မိသားစုအပါအဝင် ပရီသတ်
တော်တော်များတယ်။ ဘုန်းကြီးအိုကြီးက

ဆွမ်းမကပ်စီ တရားဟောတော့ မေးရတာ
ပေါ့။

“မွေးနွှေ့ဆိုတော့ အသက်ဘယ်လောက်
ရှိပြီလဲ”၊ “ဒုဂ္ဗ-နှစ်ရောက်ပြီဘူရာ”၊ “ဒါဖြင့်
ဒေါ် နှစ်ပြောည့်တော့တာပေါ့”၊ “မဟုတ်ဘူးဘူရာ၊
ဒေါ်-နှစ်ပဲ ပြောည့်သေးတာဘူရာ”၊ “ဒေါ်-နှစ်ကနေ့
ဒုဂ္ဗ-နှစ်ရောက်လာတယ်ဆိုတော့ အလယ်မှာ
ဂဏေန်းတစ်လုံး ပျောက်နေတယ်၊ ဘယ်သူ
နိုးသွားတာလဲ”။

“သမီးတွေက တိုးတိုးတို့တို့တို့တို့မှာထား
ကြတယ်ဘူရာ”၊ “သူများက အသက်ကိုမေး
ရင် ဒေါ်-နှစ်ရောက်ပြီလို့ မပြောနဲ့၊ ဒေါ်-ဟာ
မကောင်းဘူး၊ ဒေါ်-ပြည့်တာနဲ့ ဒုဂ္ဗ-ကော်

ရောက်မှာဖြစ်လို့ ၆၇-နှစ် ရောက်ပြီလို့သာ
ပြောထားလိုက်၊ ၆၆-ကို ကျော်လိုက်ပါ” တဲ့
ဘုရား၊ သမီးတွေရောမှာ သမီးတွေကျေနပ်
အောင်လို့ ဂထာန်းတစ်လုံးကျော်ပြီး ပြောမိ
တာပါဘုရား” တဲ့။

အဲဒီ ၆၆-မွေးနွေအလူရှင်ကို ၆၆-ကို ၆၆
လိုပဲ ရဲရဲအရေခိုင်းပြီး တရားဟောပေးလိုက်ပါ
တယ်။

၆၄-နှစ်ကနေ့ “ငါကို ဘာမှတ်လဲကွဲ”လို့
ခြောက်ခြားခြောက်ခုန်ကျော်ပြီး ၆၅-နှစ်ကို ပြေားတက်
လာတယ်ဆိုရင်တော့ ကြောက်တန်သင့်
ကြောက်ရမှာပေါ့။ ၆၅-နှစ်ကနေ့ အစဉ်
အတိုင်းတက်လာတဲ့ ၆၆-ကို ဘာလို့ကြောက်

နေရမလဲ၊ “ငါဟဲ ဒြွှေ့ ဒြွှေ့ ကြမ်းကြမ်းတမ်း
တမ်း ရမ်းကားပြီး အော်တက်လာတာလဲ
မဟုတ်ဘူး”။

“သူ့ဟာသူ အစဉ်အတိုင်းရောက်လာတဲ့
ဒြွှေ့ဆိုတဲ့ ခြောက်နှစ်လုံးကို ကြောက်စရာ
မလိုဘူး။ နောက်က ဆက်တိုးလာမယ့်
ခြောက်တစ်လုံးကိုသာ တကယ်ကြောက်ရ^၅
မှာပါ။ ဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ကိုယ့်စိတ်ကို
ကိုယ် စွဲလန်းတဲ့အတွေးနဲ့ ခြောက်လှန့်နေ
တဲ့ ခြောက်တစ်လုံးပဲ။ ကိုလေသာဆိုတဲ့
အခြောက်ဓာတ်ပါ။ အတွေးခေါင်သလောက်
ကြောက်ရတတ်ပါတယ်”။

“လူ့ဘဝမှာ ရောက်ဆဲပစ္စဗွါန်အချိန်သာ

အဖိုးအတန်ဆုံး၊ လုပ်နေဆဲပစ္စပွါနအလုပ်သာ
အရေးအကြီးဆုံးပဲ၊ ပစ္စပွါနတိုင်း သတိနဲ့မိ
အောင်ဖမ်းပြီး ဉာဏ်နဲ့အဖိုးတန်အောင် အသုံး
ချမှန်ဖို့ အထူးအရေးကြီးတယ်၊ ကျင့်စဉ်တွေ
ထဲမှာ အပွဲမှာအခေါ်တဲ့ သတိဉာဏ်ဟာ အကြီး
ကျယ်ဆုံး၊ အဝင်အဆုံးဆုံးပါ၊ သေချာတဲ့ပစ္စပွါန်
ဟာ အတိတ်က ဟာကွက်တွေကို ပြန်ဖြည့်
ပေးတယ်၊ အနာဂတ်ကို နိုင်နိုင်နှင်းနှင်းအာမခံ
တာဝန်ယူတယ်၊ ကြောက်လန့်နေရတယ်ဆို
တာ အတိတ်က မသေချာတဲ့ဟာကွက်တွေ
ကြောင့် အနာဂတ်က ဆီးကြိုးကြောက်လန့်
နေလို့ပဲ”။

“သတိလွှတ်လို့ အသိဉာဏ်ပြတ်သွား

တိုင်း ပစ္စာပွန်ဟာ အရှုံးချည်းပဲ၊ အရှုံးထွက်တဲ့
ပစ္စာပွန်ဟာ အတိတ်ဟာကွက်အပေါက်တွေ
ကို ပိုကျယ်စေတယ်၊ ကြံ့နိုင်မှုစွမ်းအားတွေ
ကို လျော့ပါးယိမ်းယိုင်စေတယ်၊ အားကိုးစရာ
တွေ ခိုင်မာမူနည်းလာတော့ အနာဂတ်အဆုံး
ရဲ့ ဆီးကြိုခြိမ်းခြောက်မှုတွေ များလာတယ်၊
ကိုလေသာ အခြောက်တွေများလာသလောက်
ဆတ်ဆတ်တုန် ကြောက်နေရတတ်တယ်၊
အခြောက်တွေကြောင့် ကြောက်လန့်ရုံသာ
မကတော့ဘူး၊ ကိုယ့်အရှိအားလုံး ဘာမှစိပြု
ထည်ဝါယူမရှိတော့ပဲ ခြောက်ကပ်ကပ်တွေ
ဖြစ်ကုန်တတ်တယ်၊ ရှိသမျှ ယိုင်လဲပြုကျ
စရာတွေချည်း ဖြစ်နေတတ်တယ်”။

“လောကထဲမှာ ဘာတစ်ခုမှ ရပ်နေတာ
 မဟုတ်တော့ မရပ်ပဲသွားနေတိုင်း နောက်က
 လိုက်ရေတွက်နေရတဲ့ အရေအတွက်ဆိုတာ
 အမြဲရှိနေမှာပဲ၊ သတိဉာဏ်ကင်းလွှတ်ရင်
 အရည်အသွေးမပါပဲ အခွံချည်းရေနေရမယ်၊
 သူခိုးကဏ္ဍး အခိုးကဏ္ဍးတွေချည်း ဖြစ်ကုန်
 လို့ တိုးလာတိုင်း ကိုယ့်ကို ပြန်ကြောက်လှန်
 နေတော့မှာပဲ အရည်အသွေးမပါပဲ အခွံချည်း
 ဖြစ်သွားရင် ၆၆-သာမကဘူး၊ ဘယ်ကဏ္ဍး
 မဆို အကုန်ကြောက်နေရမှာပါ။ ကဏ္ဍး
 ကောင်းလို့ သမုတ်ထားတဲ့ ၃ တို့, ၉ တို့,
 ၁၈တို့, ၂၇တို့လို့ ကဏ္ဍးမျိုးတွေလဲ အခွံဖြစ်
 သွားရင် ကြောက်စရာပဲ ဖြစ်ကုန်မယ်”။

“ပစ္စာပွန်တိုင်း သတိနဲ့စိတ်ကိုဖမ်း၊ ဉာဏ်နဲ့ အသုံးချွေသွားနိုင်ရင် အရေအတွက်တိုင်း အရည်အသွေးတွေ ပါဝင်လာမယ်။ အနှစ်ပါနေတော့ တိုးလာသမျှတန်ခိုးကဏ္ဍုံး၊ အကောင်းကဏ္ဍုံးချည်းပဲ ဖြစ်သွားမယ်။ တိုးလာတိုင်း ကိုယ့်ကိုအာမခံ တာဝန်ယူနေမှာပဲ၊ သတိဉာဏ်ဆိုတဲ့ အချိန်ထိန်း၊ စိတ်ထိန်း၊ အာရုံးထိန်း၊ ကဏ္ဍုံးထိန်းကိုရိုယာနဲ့ ရေတွက်တိုင်း အရည်အသွေးထည့်သွင်းပေးနေရင် လူဆိုးတွေလက်ထဲ ရောက်နေတာတောင်မှ ကျားပါးစပ်ထဲရောက်သွားတာတောင်မှ ကြောက်ရွှေ့ခြင်းကောင်း ရဲတင်းတဲ့စိတ်နဲ့ ကိုလေသာကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်သည်ထိ

ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်တဲ့ သာကေတွေရှိနေတာပဲ၊ သူ့ဟာသူ ထပြီးရိုက်လဲ မရိုက်တတ်၊ ကိုက်လဲ မကိုက်တတ်တဲ့ ၆၆-ဆိုတဲ့ ဂဏ်းတစ်လုံးလောက်ကို ဘာအရေအတွက်ထားကြောက်စရာလိုသေးလို့လဲ”။

“သတိလွှတ်လို စွမ်းအားမကြွယ် တရားယောက်ရင် သူက ကိုယ့်ကို ပြန်ခြောက်မယ်၊ ကြောက်စရာ ၆၆-ပဲ ဖြစ်နေမယ်၊ ဂဏ်းအားလုံးပဲ ကြောက်နေရမယ်၊ သတိမြဲလို စွမ်းအားကြိုးကျယ် တရားကြွယ်လာရင် ကိုယ်က သူ့ကို ပြန်ခြောက်နိုင်မယ်၊ အုံဖွယ် ၆၆-ဖြစ်သွားမယ်၊ ဂဏ်းအားလုံးပဲ ထည့်ဝါသွားမယ်၊ အခု မကြောက်ရအောင်လို အရေ

အတွက်ထဲမှာ အရည်အသွေး ထည့်ပေးနေ
တာပဲ၊ အရည်အသွေးမပါရင် ဘယ်ဂဏ်း
မဆို ကြောက်ရမယ်။ အရည်အသွေးပါရင်
ဘယ်ဂဏ်းကိုမှ ကြောက်စရာမလိုဘူး”
စသည်ဖြင့် ဟောပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီဒကာ
အားတက်ကြည်နဲးသွားတာ တွေ့လိုက်ရ
တယ်။ “ဒေါ-ကို ရဲရဲပြောရပြီဘုရား” လို့လဲ
လျှောက်သွားတယ်။

၃၁ ဘဒ်ဓဏ်ကျော် ဓရန်းသုမစ္ၭ

- ပရါးမစ်း၊ လယ်ဂဏ်း၊
အဖ်းမတတ် ဉူးပြုတ်သည်။
- သတိကင်းလွှတ်၊ နှေ့စိုးပြုတ်သန်း၊
လွှဲဂဏ်း၊ အဖ်းမတတ်
ခြောက်တတ်သည်။
- ဆင်ခြင်ရုံးစ်း၊ လယ်ဂဏ်း၊
အဖ်းတတ်က ဘားလွှတ်သည်။

၈။ သတိထားကာ၊ ကောင်းစွာရှုံးစပ်း၊
 ထူးကထုန်း၊ အဖော်တတ်၍အော်သည်၊
 ၉။ အရှုံးကိုကြည့်၊ ဂထုန်းမီ၊
 အားပြည့်ရဲရင့်သည်၊
 လယ်ပုံစွန်ကို ရေးက ဂ-ငယ်နဲ့ ဂထုန်းလို့
 ရေးတယ်။ ယခုတော့ ကကြီးနဲ့ပြောင်းပြီး
 ကထုန်းလို့ ရေးတယ်။ သူ့မှာ ဘယ်ညာတစ်
 ဖက်တစ်ချောင်းမီ တက်မခေါ်တဲ့ လက်မတွေ
 ပါတယ်။ ခေါင်းမပါတော့ သွားရင် မီလာကန္တာ
 လန့်သွားတယ်။ သူ့ကို သေးက အောက်က
 ကိုင်ဖမ်းရင် ဖမ်းသူရဲ့လက်ကို တက်မကြီးနဲ့
 ညှပ်တယ်။ အညှပ်ခံရတော့ နာလွှန်းလို့ ဖမ်း
 မိပြီးသား ဂထုန်းကောင်ကို ပြန်လွှတ်ပစ်မိ

တတ်တယ်။

လူရဲအရှိဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ-ပစ္စည်း-မီသားစု
ပရီသတ်-အလုပ်ကိစ္စတာဝန်-နှက္ခာ-ကိလေသာ
နှင့် ဆက်စပ်တဲ့ အရေအတွက်ဂဏေန်းတွေ
ကိရေတွက်တဲ့အခါ အရှိအောက်ကနေ အသိ
နဲ့ ရေတွက်နေရင် သတိမထားပဲ အသိမှားနဲ့
ရေတွက်နေရင် အရေအတွက်ဂဏေန်းတွေက
လူစိတ်ကိုနာကျင်သွားအောင်၊ ကြောက်ချုံ
ထိတ်လန့်တန်လူပို့သွားအောင်၊ အားကယ်သွား
အောင် အပူအရှုပ်တက်မကြီးနဲ့ညှပ်ပစ်တတ်
တယ်။ အရေအတွက်ဂဏေန်းတိုးလေကြောက်
စရာတိုးလေ၊ ကြီးလေ အားကယ်လေပဲ။

လယ်ပုဇွန်ခေါ်တဲ့ဂဏေန်းကို အပေါ်တည့်

တည့်က ကိုယ်လုံးကိုဖြဖမ်းရင် တက်မနဲ့အပေါ်
ထောင်မည့်ပိုင်လို့ မိအောင်ဖမ်းနိုင်တယ်။
ဂဏုန်းဖမ်းနည်းသင်ပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။
တရားစကားရဲ့ ဥပမာအနေနဲ့ပြောတာပါ။ ဘုန်း
ကြီးအိုကြီးက သင်မပေးရင်လဲ လူတွေက
ဂဏုန်းဖမ်းတတ်ပြီးသားပါ။

လူအရှိတွေနှင့် ဆက်စပ်တဲ့ အရေ
အတွက်ဂဏုန်းတွေကို ရေတွက်တဲ့အခါမှာ
လဲ အရှိတွေအပေါ်က သတိဉာဏ်ဦးစီးတဲ့
အသိနဲ့လွှမ်းဖြဖမ်းနိုင်မှ အားကိုးစရာဂဏုန်း
တွေ ရရှိလာမယ်။ အပေါ်ကနေ အသိနဲ့ပိုပို
ရိရိ ဖြဖမ်းတာဆိုတော့ အပူအရှုပ်တက်မကြိုးနဲ့
ဝင်ည့်လို့မရဘူး။ ရေတွက်သမျှ ကိုယ့်ဟာ

ချဉ်းပဲ ဖြစ်သွားမယ်။ ဂထန်းတိုင်း အစွမ်းပါ နေတာပြစ်လို့ အရေအတွက်ဂထန်းတိုးလေ ကြောက်စရာကင်းလို့ ရဲရင့်လေ, ကြီးလေ အားရှိလေပဲ။

အပေါကအသိနဲ့ ဖိမဖမ်းပဲ အောက်က ဘေးကနေ မထိတထိနဲ့ဖမ်းထားတဲ့ ဂထန်း တွေကတော့ တိုးလာတိုင်း စိတ်ထဲတွေးလိုက် တိုင်း အပူအရှုပ်တက်မကြီးနဲ့ ညှပ်တာကို မရှုမလှ အမြဲခံနေရမှာပဲ။

“စားဝတ်နေရေးစရိတ်တွေက အကုန် အကျများလွန်းတယ်၊ အရကာနည်း အကုန်က များနေတော့ စိတ်ရှုပ်စရာကြီး”၊ “မိသားစတွေ များတော့ နဲ့စဉ်ကုန်ကျစရိတ်များလွန်းတယ်၊

ကုန်တာက ရတာနဲ့မကာမိလို စိတ်ဉာဏ်စရာ
ကြီး”၊ “စီးပွားရေးအလုပ်တွေ တာဝန်ကိစ္စတွေ
နဲ့ လုံးလည်ချာလည်လိုက်နေလို အလုပ်တွေ
ရုပ်ပွဲနေတော့ ကုသိတ်မှန်မှန်မလုပ်နိုင်ဘူး”
“နဲ့တိုင်းအားတယ်လိုကိုမရှိတော့ ဘုရား
တောင် မှန်မှန်ရှိမရှိနိုင်ဘူး”၊ “အသက်က
တစ်စတစ်စကြီးလာပြီ အားကိုးစရာ ကောင်းမှု
တရားတွေ ဘာမှမလုပ်ရသေးဘူး”၊ “အသက်
က ၆၆-နှစ်ရောက်ပြီဆိုတော့ ရင်းလေရှုပ်လေ
လှပ်လေမြှပ်လေနဲ့ အရှုပ်တွေက ပွဲစန်္ကြဲနေ
တာပဲ”၊ “ပြဿနာတွေက တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရင်
ဆိုင်နေရာ ကျွန်းမာရေးကလဲ မကောင်း၊ စိတ်
ဓာတ်တွေကျွန်းနေလို့ ဆင်းရဲပူလောင်မှုတွေ

များလွန်းတော့ သေချင်စိတ်တောင် ပေါက်
လာပြီ” စတဲ့အပြောမျိုးတွေဟာ အဖမ်း
မတတ်လို့ ဂဏန်းညုပ်ခံရတဲ့အသံတွေပါ။

“အလုပ်ပြီးအောင် အားလပ်အောင် စောင့်
မနေနိုင်တော့ဘူး၊ နောက်ဆုံး အားကိုးစရာက
တရားတစ်မျိုးတည်းပဲရှိတာဖြစ်လို့ နေ့တိုင်း
မဖြစ်မနေ ကုသိလ်လုပ်နေရတာပဲ”၊ “နေ့တိုင်း
အသိလက်ဦးနေဖို့ အိပ်ရာထတာနဲ့ ဘာကိစ္စ^၃
ရိရိ ဘုရားရှေ့ အရင်ဆုံးရောက်အောင် သွား
ရတာပဲ”၊ “ကိုယ့်ရဲ့ စားဝတ်နေရေးကိစ္စကို
သတိထားပြီး သိကွာ ၃-ပါးဘောင်ဝင်အောင်
လုပ်နေရတာပေါ့”၊ “မိဘားစတွေကို ကိုယ့်ရဲ့
ကုသိလ်ပြုဖက်တွေလို့ သဘောထားပြီး

မိသာ:စုတာဝန်ကို ဒါန, သီလ, ဘာဝနာပုံစံနဲ့
ထမ်းဆောင်ပေးတော့ ဝန်မလျေးပါဘူး”၊ “မီးပွဲး
ရေးအလုပ် စားဝတ်နေရေးအလုပ်တွေဟာ
ဘဝပန်းတိုင်ဖြစ်တဲ့တရားအတွက် လျေကား
ထောင်တက်နေရတာဖြစ်လို့ မမောပါဘူး”
“အလုပ်တာဝန်ကိစ္စအားလုံး သတိဉာဏ်နဲ့
သိက္ခာ ၃-ပါးဘောင်အတွင်း ထည့်သွင်းထား
လိုက်တော့ မရှုပ်ပါဘူး၊ အလုပ်များလေ
ကုသိလ်တိုးလေပဲ”၊ “မကျွန်းမမာဖြစ်လို့
နေထိုင်မကောင်းရင် အနိစ္စ, ခုက္ခ, အနတ္ထ
သဘောတွေကို လက်တွေ့ပြနေတာလို့
သဘောထားရတာပေါ့၊ အနာကို ဉာဏ်က
နိုင်အောင် ရပ်နာဖက်ကနေ စိတ်နာဖက်မကူး

ရအောင် သတိရိရိယကို များများမြှင့်ပေးရ^{၁၁} တာပဲ။ “ပုထော်သဘာဝ ကိုလေသာမက်း
 သေးတော့ စိတ်ပူစိတ်ရှုပ်ဆိုတာ ရှိတန်သင့်
 သလောက်ရှိတာပဲ ဖြစ်လာရင်သတိနဲ့ ဖမ်းပြီး
 ညာထဲနဲ့ရှိနိုင်အောင် ကြိုးစားရတာပဲ့”၊ “ခန္ဓာ
 က ဘာအဆိုးတွေပဲပြပြ ကိုယ်ကန့်လုံးသွင်း
 ကောင်းကောင်းနဲ့ ကုသိုလ်အကောင်းအဖြစ်
 ပြောင်းယူရတာပဲ” “သူများတွေက မကောင်း
 ဘူးလို့ပြောနေကြတဲ့ ၆၆-နှစ်ကို ရောက်လာ
 ပေမယ့် သတိနဲ့ ဂထန်းကိုမိအောင် ဖမ်းထား
 တာဖြစ်လို့ ကြောက်လဲမကြောက်ပါဘူး၊
 ကြောက်စရာလို့လဲ မမြင်ပါဘူး၊ မကောင်းဘူး
 ဆိုတဲ့ထဲက ကောင်းတာတွေ မရမနေသတိ

ထားကြီးစားယဉ်နေရတော့ ပိုမြို့တောင် နိုင်္ခား
တက်ကြွန်ပါသေးတယ်” စတဲ့ အပြောတွေ
ဟာ အရိအပ်၏ သတိက မိအောင်ဖိုမ်းနိုင်လို
အောင်ပွဲဆင်နိုင်တဲ့အောင်သံတွေပါ။ အဖမ်း
တတ်တော့ ဂယန်းညုပ်မခံရဘူးပေါ့။

၄။ သတိပြည်ရှင် အသိပြည်စု

- ◎ သတိပါ၊ အသိမှာ၊
မြှင်ကာ ဖျောတတ်သည်။
- ◎ သတိတွဲကာ၊ အသိမှာ၊
ကောင်းစွာ မြင့်တက်သည်။
- ◎ အဆိုးမှုကယ်၊ အကောင်းဆယ်၊
ကယ်ဆယ်နိုင်ပု အေးချမ်းသည်။
- ထိန်းပေး တွေ့န်းပေးနိုင်တဲ့ စက်အားနဲ့

ရေပေါ်မှာသွားနေကြတဲ့ ထုထည်ကြီးမားတဲ့
မော်တော်သဘောကြီးတွေ၊ လျှော်ခတ်အားနဲ့
ရေပေါ်မှာသွားနေကြတဲ့ လျေသမွန်တွေဟာ
အပေါ်မှာတက်စီးသွားတဲ့လူတွေကို လိုရာ
ရောက်အောင် သယ်ဆောင်ပေးနိုင်ကြတယ်။
ပစ္စည်းတွေ တင်ပြီးတော့လဲ လိုရာအရောက်
ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ကြပါတယ်။

ရေပေါ်သွားနေတုန်း စက်အား၊ လျှော်ခတ်
အားတွေ့ရပ်သွားရင်တော့ မော်တော်သဘော
လျေသမွန်တွေဟာ လိုရာရောက်အောင် မပို့
နိုင်တော့ပဲ ရေစုန်မှာမျောပါသွားကြမယ်။
အထိန်းမရှိတော့လို့ တိမ်းမောက်သွားမယ်။
ဟိုတိုးဒီတိုက်နဲ့ ဝမ်းပိုက်ပေါက်မယ်။ အထဲရေ

တွေဝင်ပြီး မျှော်ရာကနဲ့ ရေအောက်မြှပ်
သွားမယ်။ ဒါဆိုရင် စီးသွားတဲ့လူလဲ ခုက္ခ
ရေအောက်နိုင်တယ်။ တင်သွားတဲ့ပစ္စည်းလဲ ဆုံးရှုံး
နိုင်တယ်ပေါ့။

လူလဲ အရှိဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာ-ပစ္စည်း-မိသားစု-
အလုပ်တာဝန်-ခုက္ခ-ကိုလေသာတွေ အပေါ်
မှာ လူအသိကအမြဲနေနိုင်အောင် အပွဲမာဒ
ခေါ်တဲ့ သတိ ဝိရိယ သမာဓိ ဉာဏ် စက်အား
လျှော်ခတ်အားကို အသုံးပြုနေရပါတယ်။
အချုပ်ကတော့ သတိဉာဏ်ပါ။ အပွဲမာဒခေါ်
တဲ့ စက်အား လျှော်ခတ်အားရပ်သွားရင် ကိုယ့်
အသိစိတ်ဟာ ကိုယ့်အရှိတွေကို အကြောင်း
ပြုပြီး လိုရာရေအောင်အောင် မပို့ဆောင်နိုင်

တော့သွား။ ကိုလေသာရေစုနှင့်မှာ များပါသွား
မယ်။ အထိန်းမရှိတော့လို့ အရှိအာရုံကြား
ထဲမှာ တိမ်းများကိုသွားမယ်။ အစီအစဉ်ကုန်း
မဲ့တဲ့အသိစိတ်ဟာ ဟိုတိုးဒီတိုက်နဲ့ ပေါက်ကွဲ
သွားမယ်။ ကိုလေသာရေတွေ ဒလဟောဝင်
ပြီး များရာကနေ အရှိအောက်မှာမြှုပ်သွား
မယ်။ အရှိအောက်မှာ ပြားပြားဝပ်မွန်းကျပ်
နေလို့ အရှိကြောင့်ပဲ ဆင်းရဲပူလောင်ရမယ်။

သတိပြုတ်ရင်တော့ အသိမြှုပ်ပြီး ခုက္ခ
ရောက်ရတတ်ပါတယ်။ ဆင်းရဲအပူအခိုးတွေ
တိုးပြီး ကိုယ့်ကိုတာဝန်ယူမယ့် အကောင်း
တရားတွေ ဆုံးရှုံးနှစ်နှစ်တော်ပါတယ်။ ရှိခုက္ခ
က မရှိခုက္ခထဲက ပိုပြီးအခံရခက်တတ်လွန်း

လိုပါ။ အရှိအောက်မှာသာ အသိကမြှုပ်နေ မယ်ဆိုရင်တော့ ကိုယ့်အသက်ကိုပဲ ရေရရေရ ရတာကုန်တာတွေကိုပဲ ရေရရေရ၊ ကိုယ့်ကို ပြန်ခြိမ်းခြောက်တဲ့ ကြောက်စရာအထိတ် တလန့် အရေအတွက်ကထန်းတွေချည်းပဲ ဖြစ် ကုန်တော့မှာပါ။ အဖမ်းမတတ်ရင်တော့ ဂထန်းညျပ်တာကိုပဲ ခံရတော့မှာပေါ့။

လျော့သော်တွေဟာ ရေပေါ်ကသွားနေမှ လူ.ရဲ့ကောင်းကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သလို လူ့အသိစိတ်ဟာလဲ လူရဲ့အရှိတွေအပေါ်က နေနိုင်မှပဲ ကောင်းကျိုးပြုပေးနိုင်မှာဖြစ်တယ်။ ရေပေါ်ကနေမှ ကောင်းကျိုးပြုပေးနိုင်တဲ့ လျေ သော်ဟာ ရေအောက်ကိုရောက်သွားရင်

လူကို အကွဲပေးတတ်သလို အရိအပီကနေမှ
ကောင်းကျိုးပြုပေးနိုင်တဲ့ အသိစိတ်ဟာလဲ
အရိအောက်ကို ပြားပြားဝပ်ရောက်သွားရင်
ဆင်းရဲပူလောင်မူအဆိုးကိုပဲ ပေးတော့မှာပါ။
ရှိတိုင်း ချမ်းသာတာမဟုတ်ပါဘူး။ အရိကို
အသိကနိုင်မှ ချမ်းသာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်
တာပါ။

ကောင်းမူပြုတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်တာပါ။ ဆင်းရဲအပူအဆိုး
ကင်းအောင် ကယ်တင်နေတာလဲဖြစ်တယ်။
အကောင်းတရားတွေရအောင် ဆယ်ယူနေ
တာလဲဖြစ်တယ်။ မကယ်တင်နိုင်ရန် အဆိုး
တွေထဲမှာ များသွားမယ်၊ မြှုပ်သွားမယ်။

မဆယ်ယူနိုင်ရင် အကောင်းတရားတွေ
 ဆုံးရှုံးသွားမယ်၊ နှစ်နာသွားမယ်။ ဘဝအနှစ်
 တွေ ပျောက်ဆုံးသွားမယ်။ ကယ်နိုင်မှ အဆိုး
 သက်သာက်းလွှတ်မယ်။ ဆယ်နိုင်မှ အားကိုး
 စရာအကောင်းများ အချိန်ပါရနိုင်မယ်။ အလုပ်
 သဘောအနေနဲ့တော့ သတိဉာဏ်နဲ့ကိုလေ
 သာ အပူအရှုပ်အဆိုးက်းလွှတ်အောင် ကယ်
 တင်နေရမယ်။ ကောင်းမူတရား အကောင်း
 ရအောင် ကြိုးကြိုးတားတား ဆယ်ယူနေရမယ်။
 ကယ်နိုင်သလောက်ပဲ ဆယ်နိုင်တာပါ။
 ကိုလေသာကို ထိုးဖောက်ဖြတ်ကျော်နိုင်မှ
 ကောင်းမူတရားရနိုင်တာပါ။
 ကောင်းမူပြုတာဟာ ကိုယ့်ကိုအားလုံး

တာဝန်ယူမယ့် “အာမခံ” ရှာနေတာလဲ ဖြစ်
တယ်။ ကိုယ့်မှာရှိနေတဲ့ အရှိတွေထဲမှာ
ကိုယ့်ကို အာမခံ တာဝန်ယူနိုင်မယ့်အရာကို
ရှာဖွေရှုးစမ်းကြည့်ပါ။ ဒီအတိုင်းတော့ ဘယ်
အရာမှ အားလုံး အာမခံ တာဝန်ယူနိုင်ကြမှာ
မဟုတ်ဘူး။ ကာလ ဒေသ ပမာဏ အကန့်
အသတ်နဲ့ တစ်စိတ်တစ်စိ ဒေသလောက်
အထိုက်အလျောက်ပဲ တာဝန်ယူနိုင်ကြမှာပါ။
အရှိကို အသိနဲ့အနိုင်ယူပြီး အရှိတွေနှင့်လဲ
လှယ်ယူထားလို့ ရရှိလာတဲ့ ကောင်းမူတရား
ကသာ ကိုယ့်ကို အားလုံးတာဝန်ယူမယ့်
ကိုယ့်ရဲ့ “အာမခံ” အစစ်ပါ။ အာမခံတရားပါ
လာမှုလဲ အရေအတွက်အားလုံး အောင်မြင်

တဲ့ ဂတ္တန်းတွေဖြစ်မှာပါ။ ၆၆-ဆိုရင်လဲ
အောင်မြင်တဲ့ ၆၆-ဖြစ်မှာပေါ့။

၅။ နှုတ်ဆင့် မျှအောင်

- ကိုယ့်ထံရောက်ကာ၊ ရလာသမျှ၊
မြှုပ်သွားကြ၊ မူချေစုံရှုံးသည်။
- ရရှိလာမှု၊ မိအားပြု၍၊
ကောင်းမူတိုးထွေ့၊ ရွမ်းအားရှင်၊
အောင်မြင်တိုးတက်သည်။
- နှုတ်ဆင်နဲ့၊ လူအောင်ပဲ့၊
အမြန်ရမည်။

လူအလုပ်ကို သတိဉာဏ်နဲ့ ထိန်းချုပ်
ရမယ်။ လူရလဒ်ကို တရားနဲ့အထွင်တင်ရ^၁
မယ်။ ဒါဟာ လူရဲအောင်ပွဲအချုပ်ပဲ။ လူဆို
တာ ပစ္စည်းအကုအညီပါမှ အလုပ်ဖြစ်နိုင်တဲ့
ကြောင့် နေစဉ်ပစ္စည်းရအောင် ရှာဖွေစောင်း
နေကြရပါတယ်။ မရှိမဖြစ်တော့ ရှာ, ရှာတော့
ရ, ရတော့ ရှိလာတာပေါ့။ ကိုယ့်ဆီရောက်
လာလို့ ရလာတဲ့ပစ္စည်းတွေဟာ ပျောက်ပျက်
သွားလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်, တရားစွမ်းအားပေါ်မလာပဲ
စားဝတ်နေရေးကိစ္စထဲမှာ မြှုပ်သွားလို့ပဲဖြစ်
ဖြစ်, ကုန်ဆုံးသွားရင် ဆုံးရှုံးနှစ်နာတယ်လို့
ဆိုရပါတယ်။ ပန်းတိုင်မရောက်တဲ့ကြောင့်
မအောင်မြင်တဲ့ပစ္စည်းလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ကုန်တဲ့

နောက်က အားကိုးစရာပြန်မရပဲ ကျေသွားတာ
ကိုး၊ ကုန်ကျေပြီ။

လူထံရောက်လာကြတဲ့ သက်မဲ့သက်ရှိ
အားလုံးဟာ လူအတွက် အားကိုးစရာကောင်း
မူတရားရအောင် ကျေးဇူးမပြုခဲ့ပဲ လူထံက
ပြန်ချိသွားကြ၊ ကုန်သွားကြမယ်ဆိုရင် တရား
ဖက်ကကြည့်တော့ မအောင်မြင်တဲ့ရလဒ်
တွေချည်းပဲ။ လူရဲ့အထွင်အထိပ်ရလဒ်က
တရားကိုး၊ ကိုယ့်လက်ထဲ အရှိတွေရောက်
လာတိုင်း တရားကပဲစစ်ဆေးပြီး အမှတ်ပေး
သွားပါလိမ့်မယ်။

သတိဉာဏ်နဲ့ ကောင်းမှုစွမ်းအားတရား
တစ်ခုခုမှ ရအောင်မယူနိုင်ရင် ပိုက်ဆံရတော့

လဲ မအောင်မြင်တဲ့ပိုက်ဆံ၊ ပစ္စည်းရတော့လဲ မအောင်မြင်တဲ့ပစ္စည်း၊ စားဝတ်နေရေးလုပ်တော့လဲ မအောင်မြင်တဲ့စားဝတ်နေရေး၊ ကျွန်းမာနေတော့လဲ မအောင်မြင်တဲ့ကျွန်းမာရေး၊ အိုတော့လဲ မအောင်မြင်တဲ့အိုခြင်း၊ နာတော့လဲ မအောင်မြင်တဲ့အနာချည်းပဲ။ တရားဖက်ကနေ တရားမျက်လုံးနဲ့ ကြည့်ပြောတာပါ။ တရားစွမ်းအားမပါရင် အရှိအားလုံးနောက်ဆုံး ဆင်းရဲအပူအဆိုးနဲ့ပဲ အဆုံးသတ်ရမှာကို။

လူရဲရလာမူကို အကြောင်းပြုလို့ လူအတွက် အားကိုးစရာ တရားစွမ်းအားတစ်ခုခု ရအောင် ကျေးဇူးပြုပြီးမှ ဖဲခွဲသွားကြ၊ ကုန်

သွားကြရင် ဘာမဆိုအောင်မြင်တဲ့ ရလဒ်တွေ
ချည်းပဲ။ ပိုက်ဆံရတော့လဲ အောင်မြင်တဲ့ပိုက်
ဆံ၊ ပစ္စည်းရတော့လဲ အောင်မြင်တဲ့ပစ္စည်း၊
စားဝတ်နေရေးလုပ်တော့လဲ အောင်မြင်တဲ့
စားဝတ်နေရေးပဲ။ နောက်ပိတ်ဆုံး နာတာ
တောင် အနိစ္စ၊ ခုက္ခ၊ အနတ္ထမြင်အောင်ရှုနိုင်
ရင် အောင်မြင်တဲ့အနာပါ။

ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး သတိဉာဏ်ရှု၊
သွားပြုပြီး ကောင်းမြှတ်တဲ့စိတ်ထားနဲ့ ကောင်း
မူတရားကိုသာ မဖြစ်မနေရအောင်ယူနိုင်မယ်
ဆိုရင် ဘာမဆို အားလုံးအောင်မြင်တိုးတက်
ကြောင်းရလဒ်တွေချည်းပဲ။ တရားကဲပဲ အောင်
မှတ်ပေးပြီး အောင်မြင်သူအဖြစ် အောင်မြင်

တဲ့ ရလမ်းပိုင်ရှင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု၍ ဖော်
ထုတ်ပေးပါလိမ့်မယ်။ ဒေါ်-နှစ်ရောက်နေသူ
အားလုံးကိုလဲ အောင်မြင်ရုံသာမက ဂုဏ်ထူး
မှတ်ပါရတဲ့ ဒေါ်-စွမ်းအားရှင်အဖြစ် ကြော
ပေးပါလိမ့်မယ်။

ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် တွေ့ခွင့်ရတဲ့လူရဲ့ပန်း
တိုင်က ကုသိလ်တရားပဲ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်
ကြောင်းကောင်းမှုပေါ့။ ပိုက်ခံတို့ ပစ္စည်းတို့
ဆိုတာ လူရဲ့ပန်းတိုင်မဟုတ်ဘူး။ တရားပန်း
တိုင်တက်ဖို့ လျောကားပဲရှိသေးတာ။ ပစ္စည်းဟာ
တရားပန်းတိုင်ရောက်အောင် မို့ခို့အားပြုတက်
ဖို့ လျောကားပါ။ တရားရဲ့ပြုမှုးထို့ဆိုရင်လဲ ရပါ
တယ်။ အပေါ်ကိုတက်စရာကိစွဲပြီးသွားရင်

ငြမ်းဖျက်ချလိုက်သလိုပဲ ပစ္စည်းတွေကုန်ဆုံး
သွားတယ်ဆုံးတာ ဘဝပန်းတိုင်တရားကို
ရောက်အောင်တက်နိုင်လို့ ငြမ်းဖျက်တဲ့
သဘောမျိုးပဲ ဖြစ်သင့်တယ်။

စားဝတ်နေရေး၊ ကျွန်းမာရေးကိစ္စတွေ
ဟာလဲ ဘဝရဲပန်းတိုင်မဟုတ်ဘူး၊ တရားပန်း
တိုင်တက်ဖို့ လျေကားထောင်နေတာပါ။
လူအလုပ်ကိစ္စအားလုံး တရားအတွက် လျေ
ကားထောင်တာမျိုးပဲ ဖြစ်သင့်တယ်။ လျေကား
လဲမကျရအောင်၊ လျေကားပေါ်က လိမ့်မကျ
ရအောင် အထူးသတိထားဖို့လိုမယ်။ ကုန်ကျ
စာရင်းတွေပြုပြီး စိတ်ပူအားငယ် ညည်းတွား
နေသူတွေဟာ လျေကားလဲကျသူတွေ၊ လျေ

ကားပေါ်က လိမ့်ကျသူတွေပါ။ ပန်းတိုင်
မဟုတ်တာတွေကို ပန်းတိုင်လုပ်နေရင်တော့
ဆင်းရဲပူလောင် အားငယ်မှုနဲ့အဆုံးသတ်ရ
မယ့် အရှုံးသမားပဲ ဖြစ်သွားမှာပါ။

ဘာပဲကုန်ကုန် အကုန်နောက်က ကောင်း
မှတရား အရစာရင်းကိုပြနိုင်မှ လျေကားမလဲ
အောင်၊ လျေကားပေါ်က မလိမ့်အောင် သတိ
နဲ့ကိုင်ပြီး အပေါ်ရောက်အောင်တက်နိုင်တဲ့
အောင်မြင်သူတွေ ဖြစ်ခွင့်ရနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ လူ့
အသိကို အရှုံးကိုသိခြင်းနဲ့ ဘောင်ခတ်တယ်။
အရှုံးကိုအရှုံးအတိုင်း တကယ်သိမြင်မှ အသိ
အစစ်ပါ။ လူ့အရကို ကိုယ့်ကိုတာဝန်ယူမယ့်
“အာမခံ”နဲ့ အဆုံးသတ်တယ်။ ကိုယ့်ကို

တာဝန်ယူပေးမယ့် “အာမခံ” မရသေးသမျှ
ဘယ်သူမှ လူဘဝပန်းတိုင်မရောက်ဘူး။ ကိုယ့်
ကို အစအဆုံး အာမခံတာဝန်ယူပေးမှာက
ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ထားတဲ့ ကောင်းမှုတရားပဲ။

အပွဲမှာအခေါ်တဲ့ အချိန်ထိန်းကိုရိုယာ
သတိဉာဏ် အမြဲတပ်ဆင်ထားနိုင်သူအတွက်
တော့ ဆိုးဆိုးကောင်းကောင်း တရားနဲ့ပဲ
အထွင်တင်နိုင်မှာဖြစ်လို့ နေရေး၊ သေရေး
အရာအားလုံးမှာ အမြဲအောင်ပွဲဆင်နိုင်ဖို့
သေချာပါတယ်။

၆။ တိပိဋကဓရဘဏ် ကောင်းစာဖြူ

- လွှာဝမှာ၊ ကုသိလ်သာ၊
ရတာ အမြတ်ဆုံး။
  - ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနနှင့်၊
တွေ့ကြုလင့်၊ အခွင့်အမြတ်ဆုံး။
  - တိက်ဆိုင်လာမှာ၊ အကြောင်းပြု၊
ကောင်းမှုတိုးအောင်ဆုံး။
- “အာရာဂျပရမာ လာဘာ = လူလောက

မှာ၊ ရစရာ၊ ကျွန်းမာမူသာ အမြတ်ဆုံး” လို့
ဟောထားတာက “ကျွန်းမာနေရုံနဲ့ အမြတ်ဆုံး
ရလဒ်ကို ရနေပြီ၊ ကျွန်းမာနေရင် လူဘဝ
ရလဒ် လမ်းဆုံးပြီ” လို့ ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။
ကျွန်းမာနေရုံနဲ့ လူဘဝပန်းတိုင် ရောက်သေး
တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ်လောက်ပဲကျွန်းမာ
ကျွန်းမာ နောက်ဆုံးတော့ အို, နာ, သေ ဆင်းရဲ
က ဖျက်ဆီးပစ်တာကို ကောနခံရမှာဖြစ်လို့
အရှုံးဖက် ပြန်ရောက်ရမှာပါ။ “ကျွန်းမာနေရင်
အကောင်းဆုံး အလုပ်ကို ကောင်းကောင်းလုပ်
နိုင်လို့ အမြတ်ဆုံးတရားကို ရနိုင်တယ်” လို့
ဆိုလိုတာပါ။ ကျွန်းမာရေးဆိုတာ တရား
အတွက် လျေကားထောင်တာပါ။ ကျွန်းမာရင်

ကောင်းတာအကုန်လုပ်နိုင်တယ်။ ကောင်းတာအကုန်ရနိုင်တယ်ပေါ့။

ကုသိုလ်တရားဆိုတာ ကိုယ်လိုရာကိစ္စအားလုံး ကိုယ့်အလိုဆန္ဒအားလုံး ပြီးစီးအောင်မြင်အောင် ကော်ဆောင်ချက်ပေးနိုင်တာဖြစ်လို့ ကုသိုလ်ရတာဟာ လူဘဝအမြတ်ဆုံးရလိုပါ။ ကုသိုလ်ရတာကမှ တကယ့်အရပါ။ ကုသိုလ်ရလာရင် ကိုယ်လိုတဲ့ ကောင်းကျိုးကို သူက ကော်ပေးမှာပါ။ ပိုက်ဆံထက်အဝင်ဆုံးပါတယ်။ ပိုက်ဆံက ကာလအော့, ပမာဏ, အကန့်အသတ်နဲ့ပဲ အဝင်ဆုံးတာပါ။ ကန့်သတ်ချက်ဆောင် ကျော်သွားတာနဲ့ ဘာမှ မတတ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ကုသိုလ်မှာ ကန့်သတ်

ချက်သောင် မရှိပါဘူး။ ဉာဏ်ကြီးကျယ်
သလောက် အကန့်အသတ်မရှိအောင် ကြီး
ကျယ်သွားနိုင်ပါတယ်။

ကုသိုလ်ဆိုတာ အဆိုးကိုလဲနိုင်,
အကောင်းကိုလဲပိုင်ဖို့ ကော်အာမခံတာဝန်
ယူတာဖြစ်လို့ အဆိုးကြောက်သူအားလုံး
အကောင်းလိုချင်သူအားလုံး ကော်အားကိုး
ရတဲ့စွမ်းအားဖြစ်တယ်။ လူအားလုံးရဲ့ ဆန္ဒ
ကလဲ အဓိက ဒီ J-ခုပဲလေ။ အဆိုးကောင်း
ချင်တာရယ်, အကောင်းပြည့်စုံချင်တာရယ်
ဒီ J-ခုပေါ့။

လောက်ကြံ့ကြိုက် တိုက်ခိုင်မူတွေထဲမှာ
ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် ကြံ့ကြိုက်တိုက်ခိုင်ခွင့်ရတာ

ဟာ အားတက်စရာအကောင်းဆုံး၊ အမြင့်
 မြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ တိုက်ဆိုင်မူကြီးပဲ။ “သာသန
 တော်မြတ်ကြီးဘုရား တပည့်တော်ဝါနှင့် ချိန်း
 ချက်ထားသလို တည့်တည့်ကြီး လာတိုးတာ
 ပါလားဘုရား၊ ချိန်းထားရင် လွှဲပါလိမ့်းမယ်
 ဘုရား၊ ချိန်းထားတာထက်တောင် သေချာ
 လှပါလားဘုရား၊ အားရှိလိုက်တာဘုရား”လို့
 လျှောက်ထားပြောဆိုရမလိုတောင် ဖြစ်နေ
 တယ်။ အကြီးကျယ်ဆုံး အခွင့်အရေးလဲဖြစ်
 တယ်။ ဉာဏ်တော်အကြီးကျယ်ဆုံး မြတ်ပုဒ္ဓ
 ရဲ့လမ်းညွှန်ချက်ဆိုတော့ ကုသိုလ်ပြုခွင့် ရခွင့်
 တွေကို အကုန်ဖွင့်ပြထားတာကိုး။ ဟုတ်ပါ
 တယ်၊ သာသနနှင့် တကယ်တွေကြံခွင့်ရ

လို့ သတိဉာဏ် အမြဲလက်ကိုင်ထားသူမှာ
ဘယ်အခါမဆို ဘယ်နေရာမဆို ဘယ်အလုပ်
မဆို ယူတတ်သလောက် ကုသိုလ်ရနိုင်တာ
ချည်းပဲ။

ဘာနှင့်တွေ့တွေ့၊ ဘာနှင့်ကြံ့ကြံ့၊ ဘာပဲ
လုပ်လုပ် လူ့လက်ထဲမှာ ဂုဏ်ယူဖွယ်အနေနဲ့
မြတ်မြတ်နီးနီး ကျော်နေခဲ့ရမှာက ကုသိုလ်
တရားတစ်မျိုးတည်းပါ။ ဘုန်းကြီးအိုကြီးမှာလဲ
အသက်ဖြေ-နှစ်ရောက်ခိုက် ကုသိုလ်ရရှိတိုး
ပွားစရာ ကြံ့ကြိုက်တိုက်ဆိုင်မူတွေ့ရ
ပါတယ်။

ပထမဆုံးက ဘုန်းကြီးအိုကြီးတို့ရဲ့ ကျေး
လူးရင်ဖြစ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါ

ရု ကျောင်းတိုက်တည်ဆရာတော်ဗရားကြီး
ဘဒ္ဒန္တ ဝါသဝါဘိဝံသ မဟာထေရ်မြတ်ကြီးရဲ့
သက်တော်ရာပြည့်နှစ်နှင့် ကြံ့ကြံ့က်တိုက်
ဆိုင်လာပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက ၁၂၇၀-
ပြည့်နှစ်မှာ ဖွားမြင်တော်မူတာဖြစ်လို့ ယခု
၁၃၇၀-ပြည့်နှစ်မှာ ၁၀၀-တိတိ ပြည့်ပါတယ်။
သက်တော်ထင်ရှား မရှိတော့ပေမယ့် ကျောင်း
တိုက်လုပ်ငန်း အသက်ဝင်လုပ်ရှားနေသမျှ
မမွှေအားဖြင့် ဆရာတော်ကြီးရှိနေမှာပါ။ ဆရာ
တော်ကြီးရဲ့ သက်တော်ရာပြည့်ကို အကြောင်း
ပြုလို့ ကောင်းမူများစွာ ရရှိတိုးပွားရပါတယ်။
ဘာနှင့်ပဲကြံ့ကြံ့၊ ကုသိတ်ရရှိတိုးပွားရေးသာ
ပစာနှုပ် မဟုတ်လား။

ခုတိယက ဘုန်းကြီးအိုကြီး ရဟန်းငယ်
 ဘဝ မန္တလေးမြို့မှာနေစဉ်တုန်းက ဘုန်းကြီး
 အိုကြီးကို ပရိယတ္ထိပညာတွေ တတ်မြောက်
 ကျမ်းကျင်အောင် သင်ပြော့ချပေးခဲ့တဲ့ ယခု
 မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်တိုက်သစ်ကြီးရဲ့ အမိပတိ
 မဟာနာယကာချုပ် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး
 ဘဒ္ဒရာဇ္ဈာသိုံးသ မဟာထောရ်မြတ်ကြီးရဲ့
 သက်တော် ၇၅-နှစ်ပြည့် စိန်ရတုကာလနှင့်
 ကြံကြိုက်တိုက်ဆိုင်ခွင့်ရပြန်တယ်။ အဲဒီတုန်း
 က ဘုန်းကြီးအိုကြီးက မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓ
 ရုတိုက်သစ်မှာ စာသင်သားဘဝနဲ့နေတယ်။
 ဆရာတော်ကြီးက မန္တလေး၊ မစိုးရိမ်တိုက်
 ဟောင်းမှာ သကျသီဟာ ဓမ္မာစရိယအောင်ပြီး

ကာစ စာချေဘုန်းကြီးအဖြစ်နဲ့ သီတင်းသုံးနေ
တယ်။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုတိက်သစ်နှင့် မစိုးရိမ်
ကျောင်းတိုက်က လမ်းကလေးပဲခြားတာ
ဆိုတော့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုတိက်သစ်ကနေ
မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကိုသွားပြီး ဆရာတော်ထံ
မှာ စာတက်ခဲ့ရ, ပညာသင်ခဲ့ရတာပါ။ ဆရာ
တော်ကြီးရဲ့ သက်တော်စိန်ရတုကို အကြောင်း
ပြုလိုလဲ ဖိမိကသိန်းပေါင်းများစွာစွာကြဲပြီး
အလျှော်လုပ်ခွင့်ရလို ကောင်းမူများစွာ ရရှိတိုးပွား
ရပါတယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာ လူဘဝရဲ့ အဓိက
ရလဒ်ပဲ။

တတိယက ဘုန်းကြီးအိုကြီးတို့ရဲ့ ရန်ကုန်
မြို့။ ဗဟန်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုတိပါဉ့်တက္ကသိုလ်

ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်ရဲ့ နှစ် ၅၀-ပြည့် ရွှေရတု
ကာလနှင့် ကြံးကြီးက်တိုက်ဆိုင်ခြင်းပါ။
ကျောင်းတိုက်တည်ဆောက်တော်ကြီးက သက်
တော် ၅၀-အရွယ် ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ်၊ ဝါဆိုလ
မှာ ရန်ကုန်ဖြူး ဗဟန်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓိရုံကျောင်း
တိုက်ကို စတင်တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့တာဆို
တော့ ယခု ၁၃၇၀-ပြည့်နှစ်မှာ နှစ်-၅၀
ပြည့်လာပါတယ်။ ကျောင်းတိုက်ရွှေရတုကို
အကြောင်းပြုလိုလဲ ကောင်းမူများစွာ ရရှိတိုး
ပွားရပါတယ်။ တိုးပြီး၊ တိုးဆဲ၊ တိုးလတဲ့ပါ။
ကုသိုလ်ဟာ လူ့ဘဝအနှစ်ပဲ။

စတုတွေကတော့ ဘုန်းကြီးအိုးကြီးက
စတင်တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်ပေးထားခဲ့တဲ့

ရန်ကုန်၊ ဗဟန်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုတိက်သစ်ရဲ၊
 တိက်ခွဲဖြစ်တဲ့ ကလေးမြို့၊ အောင်မင်္ဂလာရပ်
 မဟာဝိသုဒ္ဓါရုတိက်သစ်ရဲ၊ ၂၅-နှစ်ပြည့်
 ငွေရတုကာလနှင့် ကြံးကြီးက်တိက်ဆိုင်ခွင့်
 ရခြင်းပါ။ ကလေးမြို့၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုတိက်သစ်
 ဟာ ၁၃၄၅-ခုနှစ်မှာ ဘုန်းကြီးအိုကြီးက
 လက်ခံတည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ကောင်းဖြစ်လို့ ယခု
 ၁၃၇၀-ပြည့်နှစ်မှာ ၂၅-နှစ်ပြည့်ပါတယ်။ အဲဒါ
 ငွေရတုကိုအကြောင်းပြုလိုလဲ သိန်းပေါင်းများ
 စွာစွန်းကြဲပြီး ကုသိုလ်ပြုခွင့်ရလို့ ကောင်းမူ
 များစွာ ရရှိတိုးပွားရပြန်ပါတယ်။ ကုသိုလ်
 တိုးတာလောက် အားတာက်စရာကောင်းတာ
 ဘာရှိသေးလို့လဲ။

ဒါကြောင့် ဘန်းကြီးအနိကြီးရဲ့ ၆၆-က
ရှုပြည့်, စိန်ရတု, ဧရာဝတီ, ငွေရတုတွေ ခြုံရ
လွမ်းခြုံ၊ မွမ်းထံ့ပက်ဖြန်းထားတဲ့ စိပြု
အေးမြတဲ့ ချစ်စရာဂဏ်းဖြစ်နေပါတယ်။

ရုပ္ပ အသိယာ အကောင်းခြင်းကောင်ဖွံ့ဖြိုးသည်

- အဆိုးမပါ၊ အကောင်းမှာ၊
လွန်စွာနေးတတ်သည်။
- အဆိုးတွန်းက၊ နိုးကြားလှ၊
တက်ကြွလျှင်မြန်သည်။
- ယနှဦးအလှပ်၊ ယနှဦးလှပ်၊
အဟုတ်တကယ် စိတ်အေးသည်။

လောကဆိုတာ အာဆိုးနှင့်အကောင်း တွဲ
နေတာပါ။ အာဆိုးကပဲ များတာပါ။ လောက
အကောင်းဆိုတာလဲ အာဆိုးနဲ့ပဲ အာဆိုးသတ်
တာပါ။ လောကက အမြဲကောင်းပြနေရင်
တရားဟာ အပိုပဲနေမှာပေါ့။ တရားဟာ လူ
နှင့်လောက ပြဿနာဖြစ်တိုင်း လူဖက်က
ပါဝင်ကူညီရပ်တည်ပေးဖို့ လောကထဲပေါ်လာ
ရတာ။ လောက က ဆိုးတာပြုပြု၊ ကောင်း
တာပြုပြု လူတကယ်ယူနေရမှာကတော့
အကောင်းတရားပါ။ လောကကိုနိုင်ဖို့ပဲ တရား
ပေါ်လာရတာ။

လောကလူအသုံးအဆောင်တွေထဲမှာ
တရားဟာ အကောင်းဆုံးပဲ။ ဗုဒ္ဓဆိုတာ

အကောင်းဆုံးတရား ရယူတတ်အောင် ဖွင့်ပြ
လမ်းညွှန်ပေးတာ။ သံယာဆိုတာ အကောင်း
ဆုံးတရား ရယူဖြန့်ဝေပေးနေတာ။ တရားဆို
တာ ကိုလေသာအဆိုးကို အားပျော်ခေါင်းပါး
ကုန်ဆုံးအောင် လုပ်ပေးနေတဲ့ စွမ်းအားပါ။
အဆိုးကို တကယ်နိုင်လိုလဲ ကောင်းတာပါ။
တရားကြီးလေ ကိုလေသာငယ်လေ, ကိုလေ
သာကြီးလေ တရားငယ်လေလို့ ဆိုရမှာပါ။

အကောင်းဆုံးတရားနှင့် တွေ့နိုင်ဖို့ အဆိုး
ဆုံးအရာများက ဝင်ရောက်ကူညီ တွေ့န်းပေး
နေတတ်ကြတယ်။ လူဘဝမှာတွေ့ကြုံရတယ်
တဲ့ အဆိုးလောကမဲ့တွေဟာ အကောင်းနှင့်
ပြန်မြန်တွေ့အောင် တွေ့န်းပေးနေကြတာဆိုပါ။

လူအဆိုးအားလုံးဟာ တရားရဲတွန်းအား၊
လူအကောင်းအားလုံးဟာ တရားရဲကုန်ကြော်မဲ့
လို့ မြင်အောင် ကြည့်ထားရမယ်။ သတိ
ဉာဏ်နဲ့ မလွတ်တစ်း အမိဖမ်းထားရမှာက
တရားပါ။

သာမန်အားဖြင့် လူဟာ အဆိုးအာရုံနဲ့
တွန်းမပေးရင် အကောင်းနှင့်တွေ့ဖို့ နေးနေ
တတ်၊ ဝေးနေတတ်တယ်။ ဆင်ခြေအမျိုးမျိုး
ပေးပြီး နောက်ကို ရွှေရွှေပြစ်နေတတ်တယ်။
ပိုရွှေ၊ ဒီရွှေနဲ့ အချိန်တွေများနေတတ်တယ်။
အကောင်းကို မလိုချင်သေးပါဘူးလို့ ငြင်းပယ်
သလိုလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့
မလုပ်ဖြစ် မယူဖြစ်တော့ပဲ လုံးဝလက်လွှတ်

ဆုံးရှုံးသွားတတ်ပါတယ်။

အဆိုးကတွန်းပေးမှပဲ အကောင်းနှင့်
အတွေ့မြန်တတ်တယ်။ တွန်းဆုတ်တိမ်မြေပို့
နေတဲ့အသိစိတ်တွေလဲ နီးကြားတက်ကြွဲလာ
တတ်တယ်။ ယိုင်လဲနေတဲ့စိတ်တွေလဲ ကြံ့
ခိုင်တည့်မတ်လာတတ်တယ်။ ဟုတ်တယ်၊
အကောင်းရဲ့ကြံ့ခိုင်မူကို အဆိုးနဲ့စမ်းရတာ။
အဆိုးနဲ့အစမ်းသပ်ခံခိုင်မှ အကောင်းကို
အတည်ပြုရတာ။

တောထဲမှာ အချိန်ဆွဲပြီး ခပ်မှန်မှန်တရား
အားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတော် မဟာတိသာ
ဟာ သူခဲယ်မက သတ်ဖို့လွှတ်လိုက်တဲ့
ရန်သူလူဆိုးတွေလက်ထဲ ရောက်သွားတဲ့အခါ

တစ်ညွှန့်တောင်းပြီး အပြင်းအထန်အား
ထုတ်လိုက်တော့ ညာတွင်းချင်း ရဟန္တာဖြစ်
သွားတယ်ဆိုပဲ။ မြန်လိုက်တာ၊ အဆိုးတွန်း
အားကောင်းလိုပေါ့။

တောထဲမှာပဲ အချိန်ခွဲဝေပြီး တရားအား
ထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးဟာ ညာအခါ ကျား
ကိုက်ခံရတော့ အချိန်မဆွဲပဲ ချက်ချင်းအား
ထုတ်လိုက်လို့ ကျားပါးစပ်ထဲတင်ပဲ ရဟန္တာ
ဖြစ်သွားသတဲ့။ အဆိုးတွန်းအားကြောင့်
အကောင်းမြန်သွားတာပါ။ အဆိုးဟာ
မကောင်းပေမယ့် အကောင်းနှင့်မြန်မြန်တွေ၊
အောင် လုပ်ပေးတယ်။ သတိတရားလက်ကိုင်
ထားသူအတွက် ကြံ့တွေ့ရတဲ့ အဆိုးအားလုံး

ဟာ အကောင်းနှင့် မြန်မြန်တွေဖို့ချဉ်းပဲလေး
သူ့တွေပါတွေရဲ့ မရှုမလှများလှတဲ့ခုက္ခ အဆိုး
တွေန်းအားတွေကြောင့် အကောင်းဆုံး ဗုဒ္ဓ
ဓမ္မလောက်ထဲ ပေါ်လာရတာပဲ မဟုတ်လား။

လူဘဝမှာတွေကြုံနေကျြှမြစ်တဲ့ ကလေး
သူငယ်-လူအို-လူနာ-လူသောကောင်-အကျဉ်း
သားဆိုတဲ့ အဆိုးအာရုံး ၅-ပျိုးဟာ အမှတ်
တမဲ့နေသူတွေ ဘာမှမသိလိုက်ကြပေမယ့်
သတိထားနေသူအတွက်တော့ အလွန်ပေါ်
လွင်ထင်ရှားလှတဲ့ တွေန်းအားကြိုးတွေပါ။
ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ ရင်ဆိုင်တွေကြုံနေရတဲ့ အို
ခုက္ခ-နာခုက္ခ-အလို့မကျေမှုခုက္ခတွေဟာလဲ
သတိထားရင် လက်ငင်းတွေန်းအားတွေပဲ။

အကောင်းနှင့်အမြန်တွေ့ဖို့ လက်ပြီးဖို့ တွန်းနေ
ကြတာချည်းပဲ။ “ဒြော-နှစ်ဟာ မကောင်းဘူး”
လို့ ပြောနေကြသူတွေရဲ့စကားဟာလဲ
“အကောင်းနှင့်အမြန်တွေ့အောင် တွန်းပေး
တာပဲ”လို့ ညာယ်နဲ့ပြောင့်ကြည့်တတ်ရင် နှီး
ကြားတက်ကြွားစေတဲ့ တွန်းအားပဲ မဟုတ်
လား။ တကဗုလ်ဆိုးတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တကဗုလ်
ဆိုးတာမဟုတ်ပေမယ့် အဆိုးလို့ သမုတ်ခံရ
တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဆိုးအားလုံးဟာ အကောင်း
ကို အမြန်ကိုင်ဖို့ တွန်းပေးတာချည်းပဲ။

၈။ နှာစမ်

မမွဲဆိုတာ အဆိုးကို ခုတ်ဖြတ်ဖို့
အကောင်းဆုံးလက်နက်ပဲ။ ဓါးမဆိုတဲ့ ဓမ္မက
ထင်း၊ သစ်၊ ဝါးတို့ကို ပြတ်အောင်ခုတ်ဖြတ်
ပေးတယ်။ တရားဆိုတဲ့ မမွဲက ဆင်းရဲအပူ
အဆိုးကို တစ်စာစာပြတ်အောင် ခုတ်ဖြတ်
ပေးတယ်။ တရားဆိုတဲ့ မမွဲ လက်ထဲက လွှတ်
မကျဖို့၊ သံကြားမတက်ဖို့၊ ထက်အောင်

သွေးဖို့ အတူးသတိထားရလိမ့်မယ်။

တလောက ရောဝတီတိုင်းတစ်ချို့နှင့်ရန်
ကုန်တိုင်းတစ်ချို့ကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်
သွားခဲ့တဲ့ ကဗ္ဗာကျော်နာဂါရိကြိုးက မိသဘာ
ကို အကြိုးအကျယ် သတိပေးသွားပါတယ်။
ပါးစပ်မပါလို့ ပါးစပ်နဲ့သတိပေးတာတော့
မဟုတ်ဘူး။ အမူအရာနဲ့ သတိပေးသွားတာပါ။
သူ့အမူအရာက အလွန်ဆိုးဝါးကြမ်းတမ်း
တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဘုန်းကြိုးအိုကြိုးက
ကလေးမြှို့ကိုရောက်နေလို့ သူလာတုန်းမတွေ့
ဆုံးလိုက်ရဘူး။ သူရဲ့အကျိုးဆက်တွေကိုပဲ
မြင်တွေ့လိုက်ရတော့တယ်။

နာဂါရိကြိုး တရားသဘာနဲ့ သတိပေးသွား

တာက “ဒို... လူသားတို့ခင်ဗျား ဒီလောက်
ဆိုးတဲ့ သေးရန်ကြီးတွေရော, ဒီထက်အလွန်
ကြမ်းတမ်းဆိုးပါးတဲ့ သေးရန်ကြီးတွေရော,
လောကတဲ့မှာ အများကြီးရိုနေကြပါတယ်ဗျာ၊
ဒီသေးရန်ဆိုးတွေဟာ အချိန်မရွှေး လူသား
တွေကြားထဲ ဝင်ရောက်လာနိုင်ပါတယ်ခင်ဗျာ၊
အချိန်ရော, ဌာနရော, ပမာဏရော ခန့်မှန်းလို့
မရနိုင်ပါဘူးခင်ဗျာ။ ရောက်မလာအောင်
လက်ပါးနဲ့ကာထားလို့လဲ ရနိုင်မှာမဟုတ်
ပါဘူးခင်ဗျာ”။

“ခင်ဗျားတို့တိုင်းပြည်ဟာ နိဂုံးရာမဲ့တိုင်း
ပြည် မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျာ ကူးအားအကောင်း
ဆုံးရတနာ ၃-လုံး အပြည်အစုရိုတဲ့ တိုင်း

ပြည်ပါခင်ဗျာ ကမ္မာ့အထက်ဆုံး ဓမ္မလက်နက်
ကြီးကို ကိုင်ထားတဲ့တိုင်းပြည်လဲ ဖြစ်ပါတယ်
ခင်ဗျာ ဒါ ဓမ္မလက်နက်ကြီးက အို, နာ, သေ
ဆင်းရဲအားလုံး လွှတ်မြောက်သွားအောင်
ကိုလေသာအပူအားလုံး ကင်းပြတ်သွားအောင်
တောင် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ အားအကောင်း
ဆုံးလက်နက်ကြီးပါ၊ မျက်မြောက် တွေ့ကြုံရ
တဲ့ ဖဟန္ဒဘေးရန်လောက်တော့ အသာလေး
တွန်းလုန်ဖယ်ရှား ခုခံအနိုင်ယူနိုင်ပါတယ်
ခင်ဗျာ”။

“ကိုယ့်မှာ အကောင်းဆုံးဓမ္မလက်နက်
ကြီးရှိနေပါလျှက်နဲ့ အဆုံးဆုံးက အနိုင်ယူ
သွားတာကိုခံလိုက်ရရင် ကိုယ်ညံရာရောက်

ပါတယ်ခင်ဗျာ၊ အဲဒီဓမ္မလက်နက်ကြီးကို လက်
ထဲက လွှတ်မကျကြပါစေနဲ့ခင်ဗျာ၊ အမြဲကိုင်
ထားကြပါခင်ဗျာ၊ သံကြေးမတက်အောင် နေ့
စဉ် သန့်စင်ပေးကြပါခင်ဗျာ၊ မတုံးရအောင် အမြဲ
ထက်နေအောင် နေ့စဉ်သွေးပေးကြပါခင်ဗျာ၊
နေ့စဉ်မှန်မှန်အသုံး ပြုပေးကြပါခင်ဗျာ”

“ခေါင်မိုးမှာ စလောင်းတင်ပြီး သူများ
သတင်းတွေချည်း နားထောင်နေရာနဲ့ သတင်း
အချက်အလက်မစုံသေးပါဘူးခင်ဗျာ၊ စလောင်း
ကို ကိုယ့်ဘက်လှည့်ပြီး ကိုယ့်သတင်းကိုလဲ
ပြန်နားထောင်ကြပါ၌ဦးခင်ဗျာ၊ အဆိုးကိုကာ
ကွယ်နိုင်မရှိ-မရှိ၊ အဆိုးရောက်လာရင် အနိုင်
ယူဖယ်ရှားနိုင်မူ ရှိ-မရှိ၊ အဆိုးကို ခံနိုင်မူ

ရှိ-မရှိ၊ အကောင်းတရားတွေကြံးနိုင်မှရှိ-မရှိ၊
သိခွင့်ရအောင် ကိုယ့်သတင်းကိုလဲ နှုတ်
သတိဉာဏ်နဲ့ နားထောင်ပြီး စစ်ဆေးပေးကြ
ပါခင်ဗျာ။

“အဆိုးကိုနိုင်အောင် ဓမ္မကိုယ်ခံအားကို
အထူးမြှင့်တင်ပေးကြပါခင်ဗျာ ဓမ္မကိုယ်ခံ
ကောင်းရင် ဘေးရန်တွေမလာပါဘူးခင်ဗျာ
လာရင်လဲ ခုခံဖယ်ရှားနိုင်ပါတယ်ခင်ဗျာ အရင်
တုန်းကလဲ မြန်မာပြည်နားကို သဘာဝဘေး
ရန်ခပ်များများ ရောက်လာခဲ့ကြပေမယ့်
ရတာနာ ၃-ပါးကျေးဇူး ဓမ္မလက်နက်စွမ်းအား
ထူးတွေကြောင့် အတွင်းကို မဝင်ရောက်နိုင်ပဲ
အပြင်ဖက်တင်ပဲ မြန်မာပြည်ကို အလေးပြု

အရိအသေပေးပြီး နောက်ကိုပြန်ဆုတ်
သွားခဲ့ကြဖူးပါတယ်ခင်ဗျာ”။

“အခိုးတွေက အပြင်မှာတင် မကပါဘူး
ခင်ဗျာ။ အတွင်းမှာလဲ ဒိုဘေးခုက္ခနာဂစ်ကြီး
လာနေပါပြီခင်ဗျာ။ နာဘေးခုက္ခနာဂစ်ကြီးလဲ
ရောက်လာမှာပါခင်ဗျာ နောက်ခုံးသေလောက်
အောင် နာရီးမှာပါခင်ဗျာ သေဘေးခုက္ခနာဂစ်
ကြီးလဲ ရှောင်မရ တိမ်းမရ တားမရ ကော်
လာဦးမှာပါခင်ဗျာ ပဟိဒ္ဒဘေးရန်တွေရှိပေမယ့်
လာဖို့မသေချာပါဘူးခင်ဗျာ။ ကိုယ်ခံစွဲအား
ကောင်းရင် ရှောင်လွှဲသွားကြမှာပါခင်ဗျာ။
အဣ္မာစွာခန္ဓာခုက္ခနာဂစ်တွေက ရှောင်တိမ်းလို့
ရမှာ မဟုတ်ပါဘူးခင်ဗျာ”။

“မိတ်ထဲမှာ သတိလွှတ်တိုင်း ဝင်မွေနေ
တဲ့ ကိုလေသာခို့တဲ့ အပူအရှုပ်နာဂါစ်ကြီးလဲ
ရှိနေပါတယ်ခင်ဗျာ၊ ပဟိုခွဲသားရန်တွေကို
လက်ယပ်ခေါ်နေတာဟာ အဲမိုက်လေသာ
တွေပါခင်ဗျာ၊ ကမ္မာကြီးအပူရှိန်တက်နေ
အောင်လုပ်နေတဲ့အရာတွေထဲမှာ လူသား
တွေရဲ့ ကိုလေသာအပူရှိန်တွေပါ ရောပါနေ
ကြပါတယ်ခင်ဗျာ၊ ကမ္မာရာသီဥတဲ့ သဘာဝ
တွေ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲအောင် မွေနောက်
နေတဲ့အထဲမှာ အဲမိုက်လေသာတွေပါ ပါဝင်
နေကြပါတယ်ခင်ဗျာ”

“သေပြီးတဲ့နောက်လဲ ကိုယ်ပိုင်တရား
ကိုယ်ခံအား မလုံလောက်ရင် အပါယ်နှက္ခာ

နာဂစ်ကြီးလဲ လာဦးမှာပါခင်ဗျာ လူနှုန္တမှာ
ကယ်သူ, ဆယ်သူ, ကူသူ, ထူသူတွေရှိပေ
မယ့် အပါယ်ခုက္ခမှာ ကယ်သူ, ဆယ်သူ,
ကူသူ, ထူသူတွေ မရှိပါဘူးခင်ဗျာ”။

“ဓမ္မဆိတာ ဒီလိုအဆုံးအားလုံးကို အား
ပြိုင်အနိုင်ယူစိန်ခေါ်ဖြိုး လောကထဲမှာ ပေါ်လာ
ခဲ့တာပါခင်ဗျာ အဆုံးကိုမနိုင်တဲ့ဓမ္မလို့ မရှိ
ပါဘူးခင်ဗျာ၊ ဆင်းရဲအပူ အဆုံးအားလုံးကို
ဖြတ်တောက်ဖယ်ရှား အနိုင်ယူပေးနိုင်တဲ့
အစွမ်းထက်မြှုက်လှတဲ့ ဓမ္မလက်နက်ကြီးကို
သတိနဲ့မလွှတ်အောင် ကိုင်ထားကြပါခင်ဗျာ
ညထ်နဲ့လဲ ထက်အောင် သွေးပေးကြပါခင်ဗျာ
ဓမ္မလက်နက်ကြီးကို အမြှုကိုင်ထားရင် ဘာမှ

အားငယ်စရာ မလိုပါဘူးခင်ဗျုံ” လို့ တရား
သဘောနဲ့ အကြီးအကျယ် သတိပေးသွားပါ
တယ်။

သတိထားသွေ့ အကြီးအကျယ်သတိရ^၁
သွားကြလို့ ခါတိုင်းထက် အဆများစွာပိုပြီး
ရတနာ ၃-ပါးကို လေးလေးနက်နက် စွဲစွဲ
မြှုမြှု စိတ်ထဲမှာထုံးနေအောင် ဆည်းကပ်ကြ
တယ်။ ရတနာ ၃-ပါးအပေါ် ခါတိုင်းထက်
အဆများစွာပိုပြီး မြတ်နီးအားကိုးလာကြ
တယ်။ ကိုယ့်မှာ အကောင်းဆုံးရှိနေတာကို
လဲ ပိုသိသွားလို့ အားတက်သွားကြတယ်။

သတိနဲ့ အသိကိုဖော်ယူလိုက်တော့
သံဝေါလဲ အကြီးအကျယ်ဖြစ်သွားကြတယ်။

ဉာဏ်ရှိသူအတွက် အဆိုးအာရုံဟာ သောက
 ဒေါသ ဒေါမနသုအပူတွေကို မတိုးပွားစေပဲ
 အပူတွေနဲ့အချိန်မကုန်စေပဲ သံဝေဂကိုသာ
 ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်။ “တရားကလွှဲရင် ဘာပဲ
 ရှိရှိ နောက်ဆုံး အကုန်လွှတ်ကျကုန်တာပဲ၊
 လွှတ်မကျနိုင်တာက တရားပဲရှိတာ”လို့
 အသိတွေပိရှင်းသွားပြီး ကောင်းမှုတရားကို
 နေစဉ်မပျက် စွဲစွဲမြှုပြု သဲသဲမဲမဲ ပိုပြီးကြိုးစား
 ကြတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်၊ အဆိုးက တွေ့နဲ့လာ
 လို့ သံဝေကြောင့်လုပ်ပြီဆိုရင် ဆင်ခြေမပေး
 တော့ပါဘူး။ မဖြစ်မနေ တကာယ်လုပ်တာပါ။
 အဆိုးဟာ အကောင်းမြန်အောင် တွေ့နဲ့ပေး
 တာကိုး။

နာဂစ်က လောကထဲမှာ အဆိုးတွေရှိနေ
 တဲ့အကြောင်း၊ အဆိုးများ အချိန်ပရွေးရောက်
 လာနိုင်တဲ့အကြောင်း၊ အသင်လူသားတို့လက်
 ထဲမှာ အကောင်းဆုံး ဓမ္မလက်နက်ကြိုးရှိနေတဲ့
 အကြောင်း၊ ပြုပြုဆဆ တရားလက်လွှတ်
 မနေကြဖို့အကြောင်း၊ အဆိုးထက် အကောင်း
 လက်ဦးအောင် သတိထားကြိုးစားကြဖို့
 အကြောင်း၊ အဆိုးကိုတကယ်နိုင်တဲ့ ကောင်း
 မူတရားကို နွေ့စည်နွေ့တွေက်ကိုက်အောင် ကြိုး
 စားကြဖို့အကြောင်း မှတ်မှတ်ရရ မမေ့နိုင်
 လောက်အောင် ကောင်းကောင်းကြိုး သတိပေး
 သွားတာပါ။ တကယ် သတိသံဝေဂရထိက်တဲ့
 တွေ့အားကြိုးပဲ။ တိုက်တွေ့သွားတယ်ပေါ့။

အဆိုးနဲ့တိုးတိုက်ပြီး အကောင်းမြန်မြန်ရ^၁
 အောင် တွေ့န်းပေးသွားတာကိုး။ တိုက်ပြီး
 တွေ့န်းသွားတယ်။

၉။ မိတ်ဖျေားသွင်း ပုန်းချို့ကျင်း

- ထောဘ ဒေါသ၊ မောဟာအပုံ၊
ပွဲက်ပွဲက်ဆူ၍၊ ရှိသူဖြစ်ရိုး၊
၌၌ ၃-ပိုး၊ အဆိုးလိုးစုံဖော်ထုတ်သည်။
- အဆိုးလာလျှင်၊ ပုန်းထဲဝင်၊
သန့်ဝင်အေားမြှု လုံခြုံသည်။
- ပုဒ္ဓ ဓမ္မ၊ သံယ ၃-ဖြာ၊
ရတနာ၊ ပုန်းရာစစ်ပုန်သည်။

၈ အပုက်းလို့၊ ဘေးလွှတ်လို့၊
 ပုန်းခိုတတ်ရမည်။
 ၉ သတိရှုထား၊ တရားကျင့်က၊
 အေးချမ်းလှု၊ မူချာဖုံးမြှုပါသည်။
 ၁၀ အကြီးအကျယ် သတိပေးသွားမှ
 တော့ မိမိတို့ကလဲ အလေးအနက်သတိထား
 ၁၁ ကြိုးစားကြမ်း ဖြစ်မယ်ပေါ့။ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မထက်
 အစွမ်းထက်မြှုက်တဲ့ ဒီထက်ပိုကောင်းတဲ့
 အကောင်းတရားဟာ ဘယ်နေရာကမှ ဘယ်
 တော့မှ ပေါ်လာမှလဲမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလောက်
 ကောင်းတာနှင့်တွေ့နေရမှတော့ မလွှတ်တေမ်း
 ကိုင်ထားရဲ့ပဲ မဟုတ်လား။ ပြီးတော့ “ကမ္မာ
 ကြီး” တစ်စတစ်စပုံနွေးလာပြီး ပြောင်းလဲ

ဖောက်ပြန်မှုတွေ များလာပြီးလို ညည်းတွေး
နေကြေရတဲ့ အပူအပျက်တွေထဲမှာ ပုထိဇို
လှသားတွေရဲ့ ကိုလေသာအပူရှိန်တွေ၊ စိတ်
ထားဖောက်ပြန်မှုတွေကော ရောပြီးမပါနိုင်ဘူး
တဲ့လား။ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ လက်ကိုင်ထားသူတွေက
အပူရှိန်လျော့အောင် အပျက်နည်းအောင်
ထိထိရောက်ရောက် ကျင့်သုံးပြီး မကူညီသင့်
ပော်းတဲ့လား။

ပစ္စည်းတွေပုံပြီး ပေးကမ်းထောက်ပုံမှ
ကူညီတယ်လို ခေါ်တာမဟုတ်ဘူး။ အများ
အတွက် အဆိုးတွေကောင်းစင်နည်းပါးအောင်,
အကောင်းတွေတိုးပွားအောင်၊ တရားအလုပ်
လက်တွေကျင့်သုံးပြုတာဟာလဲ တကယ့်

ကူညီခြင်းအစစ်ပဲ။ သူလဲအေးချမ်း၊ ကိုယ်လဲ
အေးချမ်း၊ သူလဲကောင်း၊ ကိုယ်လဲကောင်း၊
အခုလဲကောင်း၊ နောင်လဲကောင်းပေါ့။

အရေးကြုံလာမှ ကောက်ရီးမီးလို ဖတ်ပူ
မီးတိုက်ထလုပ်တာထက် နေ့စဉ်ပုံမှန်ဝတ်
ထားပြီး အကောင်းမာတ်တွေ အရှိန်အဟုန်နဲ့
မှန်မှန်စိမ့်ဝင်နေအောင် ဖြည့်ကျင့်ကြီးစားပေး
နေမှ အရေးကြုံလာရင် အင်အားတွေ အဆင်
သင့်ဖြစ်နေမှာပါ။ အကောင်းဆိုတာ လက်ဦး
လေကောင်းလေး၊ များလေကောင်းလေပဲး။ ဂို့
အရေးကြီးတာကတော့ များဖို့ထက် ကောင်း
ဖို့ပါ။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟနိတာ အကုသိုလ်

အသစ်တွေ ထပ်တိုးအောင်လှပ်တယ်။
 အကုသိုလ်ကံအဟောင်းတွေ အကျိုးပေးခွင့်ရ^၁
 အောင် မြန်မြန်လမ်းဖွင့်ပေးတယ်။ ကုသိုလ်
 အသစ်မဝင်နိုင်အောင်တားဆီးတယ်။ ကုသိုလ်
 ကံအဟောင်း အကျိုးပေးခွင့်မရှုအောင်,
 နေးအောင်ပိတ်ဆိုထားတယ်။ စိတ်ကို ဆင်းရဲ
 ပူလောင်စေတယ်။ ရပ်ဆင်းရဲတိုးပွားစေတယ်။
 အပြင်က ဘေးရန်အနောင့်အယုက်ဖျိုးစုံကို
 လက်ယပ်ခေါ်တယ်။ ဝင်ပေါက်ဖွင့်ပေးတယ်။
 အဆိုးဖျိုးစုံကို အကုန်ဖော်ထုတ်ပေးတယ်။
 ဒါကြောင့် တကယ့်အနီးကပ်ရန်သူအစ်ပါ။
 ခန္ဓာမှာ တန်ဖိုးအမဲ့ဆုံးလဲ ဖြစ်တယ်။

“ဗုံး သရထံ ဂုဏ်မိုး မြဲဗုံး သရထံ ဂုဏ်မိုး

သံယံ သရဏံ ဂ္ဗာမီ” ဆိုတာ ဘုရားရင်
ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်မြှုက်တော်မူတဲ့ နှုတ်တော်
ထွက်စကားလုံးပါ။ ဆင်းရဲတွေ၊ အပူတွေ၊
ဘေးရန်အန္တရာယ်အနောင့် အယုက်တွေ၊
အလွန်ပေါ်လှတဲ့လောကထဲမှာ လူတွေအပါ
အဝင် သွေ့ပါတွေ အေးအေးမြှုမြှု လုံလုံခြုံခြုံ
ပုန်းအောင်းဖို့၊ ခိုလုံးဖို့၊ တူးပေါ်စီမံပေးထား
တဲ့ ပုန်းနိုကျင်း ၃-ကျင်းပါ။ ရတနာ ၃-ပါးပေါ့။
ရတနာ ၃-ပါးဟာ အဆိုးကိုနိုင်ပြီး အကောင်း
ကိုပိုင်ထားတာဖြစ်လို့ အလုံခြုံဆုံးပုန်းအောင်း
မို့နိုရာဖြစ်တယ်။ တကာယ်ယုံကြည်ဖို့တော့
လိုမယ်ပေါ့။

ရတနာ ၃-ပါးဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ၊

မောဟာက ပေးလာသမျှ ဆင်းရဲအပူ ဘားရန်
 အန္တရာယ်တွေ ရောက်မလာရအောင်၊ ရောက်
 လာရင် ကင်းပျောက်သွားအောင် ပုန်းအောင်း
 မို့ခို့ရတာဖြစ်လိုလဲ “ပုန်းခိုကျင်း”လို ခေါ်ရင်ဖြစ်
 တယ်၊ ပြီးတာ ပါဋ္ဌာလို ပုညာခေါ်တဲ့ ကောင်းမူ
 တရားကို ပါဋ္ဌာပျက် (ပါဋ္ဌာနှင့်ဆက်နွယ်လို)
 ပုဉ်း=ပုန်းလို ခေါ်ဆိုကြတယ်။ ကောင်းမူခိုတဲ့
 ပုဉ်းကံ=ပုန်းကံ=ဘုန်းကံ ကြိုးမားများပြား
 တိုးတက်လိုသူတွေ ယုံယုံကြည်ကြည် မို့ခို
 ဆည်းကပ်ထိုက်တဲ့ကြောင့်လဲ ရတနာဥ-ပါး
 ကု “ပုန်းခိုကျင်း”လို ပြောရင်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
 ဘားရန်ဆင်းရဲ အပူကင်းလွှတ်လိုသူတွေ
 ဘုန်းကံကြိုးများလိုသူတွေ ယုံကြည်စိတ်ချွော

နဲ့ ကော်မချုတ် ရတနာ ၃-ပါးကို မိန့်ဆည်း
 ကပ်ကြရမှာပါ။ ရတနာ ၃-ပါးရဲ့ ကြီးမား
 များပြားတဲ့ အုံဖွယ်စွမ်းရည်ကိုအားကိုးပြီး
 ကိုယ့်ရဲ့ ကျေရောက်ဆဲ ကျေရောက်လတဲ့ ဘေး
 ရန်ကို ကာကွယ်တာပါ။ ဒါကိုပဲ ကိုးကွယ်
 တယ်လို့ခေါ်တာပဲ။ ကိုယ့်ရဲ့အဆိုးကင်းဖို့
 အကောင်းပြည့်စုဖို့အတွက် အဆိုးကင်းလို့
 အကောင်းပြည့်စုပြီးတဲ့ ရတနာ ၃-ပါးထံ ကိုယ့်
 အသက်ခန္ဓာကိုအပ်နှုပြီး ဆည်းကပ်မိန့်တာ
 ပါ။ ဓာတ်ကောင်းကူးယူတာပါ။ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်
 ထဲမှာ ရတနာစွမ်းအားတွေ့ ထည့်ထားလိုက်
 တာပါ။ နလုံးသားထဲ ရတနာစွမ်းအားထည်ပြီး
 ချက်ချင်း ဘုရားတည်လိုက်တာပါ။ ရတနာ

၃-ပါးကို ကျေကျေနှစ်နှစ် စိတ်ချလက်ချ
လက်ခံလိုက်တာပါပဲ။ လက်ခံလိုက်တာနဲ့
စိတ်ထဲမှာ ရဲရင့်အားတက်လာရမယ်။

ကိုလေသာကင်းတဲ့ရတာနာကို ဆည်းကပ်
ရင် ဆည်းကပ်သူမှာလဲ အနိုက်အတဲ့ ကိုလေ
သာကင်းသွားတယ်။ အဖြစ်နည်းသွားတယ်။
ကျွေသွားတယ်။ ကိုလေသာအဖြစ်နည်းသွားရင်
ကျွေသွားရင်တောင် ဆင်းရဲအပူလျော့နည်းသွား
တာဖြစ်လို့ တကယ်ပုန်းသင့်၊ ခိုသင့်ပါတယ်။
သက်သာခွင့်ရရင်တောင် နည်းတာမှမဟုတ်
ပဲ။ ဆင်းရဲအပူကြောက်လို့ပဲခိုနို, အပူအန္တရာယ်
လွှတ်အောင် ပုန်းအောင်းလို့လို့ပဲခိုနို, ပုန်းကံ
(ဘုန်းကံ)ကြိုးမားများပြားလို့လို့ပဲခိုနို, ရတာနာ

၃-ပါးကတော့ တကာယ်ပုန်းခိုက်တဲ့ ပုန်းခိုကျင်းပါ။ ပုန်းခိုကျင်းထဲဝင်လိုက်တာနဲ့ အလွန်အေးချမ်းရပါတယ်။ ကိုလေသာအပူနှင့် စိတ်ဝေးသွားလို့ စိတ်အေးသွားတာပါ။

နွဲရာသီမှာ လူနှင့်နေနှီးတော့ ပူတယ်။ ဆောင်းရာသီမှာ လူနှင့်နေဝေးတော့ အေးတယ်။ ရတနာပုန်းခိုကျင်းမဝင်ရင် စိတ်နှင့် ကိုလေသာနီးလွန်းလို့ အလွန်ပူတယ်။ ထူထဲများပြားတာကိုပဲ နီးတယ်လို့ တင်စားပြောတာပါ။ ရတနာ ၃-ပါး ပုန်းခိုကျင်းဝင်တော့ စိတ်နှင့်ကိုလေသာဝေးနေလို့ အလွန်အေးတယ်။ အဖြစ်နည်းလို့ ကျေတာကိုပဲ ပြောတာပါ။ ကိုလေသာအပူကို နိုင်ပြီးတဲ့ ရတနာ

၃-ပါးအာရုံနင့် မကြာမကြာထိတွေ့ခွင့်ရမှ
အတွေ့များနေမှ အပူဝေးပြီး စိတ်အေးချမ်း
ခွင့်ရမယ်။

နေ့စဉ် တစ်ရက်ကို တစ်သက်လောက်
တန်ဖိုးထားပြီးလုပ်နိုင်မှ တစ်ဘဝတွေက်ကိုန်း
ကိုက်နိုင်မှာပါ။ နောက်နေ့လိုလို နောက်လ
လိုလို နောက်နှစ်လိုလို ဟိုရွှေ့ခြွေ့လျပ်နေ့
ရင်တော့ အတွင်းအပူအဆိုးတွေကဲ လက်ညီး
သွားကြမှာပါ။ ဘဝတွေက်ကိုန်းလဲ ကိုက်မှာ
မဟုတ်တော့ပါဘူး။ လူ့ဘဝရဲ့နောက်ဆုံး
တွေက်ကိုန်းရလမ်းလက်ကျွန်ုပ်ပစ္စည်းက ကောင်း
မှုတရားတစ်မျိုးတည်းပါ။ ကိုလေသာအဆိုး
ကို လက်ညီးအောင် ဖြတ်ကော်အနိုင်ယူနိုင်မှ

ကောင်းမှုတရား ရနိုင်မှာပါ။

လွှာဘဝ အဆိုးနှင့်အကောင်း အားပြိုင်
နေတဲ့ပြိုင်ပွဲမှာ အကောင်းလက်ညီးအောင်
အထူးသတိထား ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။ နှစဉ်
အိပ်ရာထလာတာနဲ့ လိုရာအာရုံကို လိုသလို
ဖော်ထုတ်ယူနိုင်တဲ့သတိကို အရင်ဆုံး မဖြစ်
မနေ ဖော်ထုတ်ရမယ်။ သတိဟာ အာရုံပေါ်မှာ
အသိနေနိုင်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးတယ်။
အိပ်ရာကထလိုက်တာနဲ့ မျက်နှာသစ်မှုစတဲ့
ကိုယ်လက်သန့်စင်တဲ့ကိုစွဲ ပပြီးမချင်း အလုပ်
က ရောက, အသိက နောက်က ဆိုတာမျိုး၊
အလုပ်က အပေါ်က, အသိက အောက်က
ဆိုတာမျိုး၊ အလုပ်တစ်ခြား အသိတစ်ခြား

ဆိတာမျိုးမဖြစ်ပေါ့ အသိကရှုက အလုပ်က
နောက်က၊ အသိက အပေါ်က အလုပ်က
အောက်က၊ အလုပ်နှင့်အသိ ချပ်ချပ်ရပ်ရပ်
တွဲမြို့အောင် သတိနဲ့အကွက်ချမှတ်နေရမယ်။
အာရုံနှင့်အလုပ်ကို အသိစိတ်က အနိုင်ယူနိုင်
ဖို့သာ ပဓာနပါ။ အလေ့အကျင့်များရင် လွယ်
သွားပါလိမ့်မယ်။

အကောင်းဆုံးသတိကို ရှေ့ဆုံးကထား
လိုက်တာနဲ့ တစ်နဲ့တာအလုပ်တွေဟာ
အကောင်းများဖို့ သေခြာနေပါပြီ။ အိပ်ရာထ
ကိုယ်လက်သန့်စင်ပြီးတာနဲ့ ဘာကိစ္စရှိရှိ
ဘုရားရှုံး အရင်ဆုံးသွားရမယ်။ အချိန်များ
များမပေးနိုင်ရင် ခဏေပေါ့။ အဆိုးထက်

အကောင်းက လက်ဦးဖို့ အရေးကြီးတာဖြစ်
လို့ အဆိုလဲနိုင် အကောင်းလဲနိုင်ပြီးတဲ့ ဘုရား
စွမ်းအား ရတနာစွမ်းအားကို အရင်ဆုံး စိတ်
ထဲမှာ ထည့်ထားဖို့လို့မယ်။ သတိဉာဏ်နဲ့
ဘုရားရှုတ်ပေါ်အောင်ဖော်ပြီး ရရ ဆီမိုး စတဲ့
အဆင်သင့်ရှိတာကို ကပ်လှုလိုက်ရုံပေါ့။
အလှုဗုမလုပ်မိတဲ့နေ့ မရှိဖို့ပါပဲ။

ကိုယ်,နှစ်,စိတ် ၃-ပါးခုံအောင် ဉာဏာသ
နဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်, နမောတသုနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ်, အတိ
ဆုံး နမော်ခွဲသုနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် ဘုရားရှိခိုးရမယ်။
အခြားရှုတ်တော်များနဲ့လဲ ရှိနိုးနိုင်ပါတယ်။
ရှိမခိုးပဲ နေလို့မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ့်ရော့က ကိုယ့်
ဦးထိပ်မှာ ဘုရားအမြဲရှိနေရမယ်။ နလုံးသား

ထ အမြဲဘုရားတည်ထားရမယ်။

ပြီးတော့ သရဏရှုံး၊ သီလ အောက်တည်
ရမယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သရဏရှုံးတင်ထား
ရမယ်။ ကိုယ့်အပေါ် ရတနာစွမ်းအား လွှမ်း
ခြံတင်ထားတာကို ပြောတာပါ။ သီလနဲ့
အလှဆင်ထားရမယ်။ ဒီ သရဏရှုံးသီလက
လူဘဝရဲ့နောက်ဆုံးလက်ကျွန်ုပဲ။ ဒုံးပြင် တစ်
ခြားတရားတွေ မပြည့်စုံ၊ မလုံလောက်ရင်
တောင် သရဏရှုံးမြဲလို့ သီလလုံနေရင် နေ
ရေး၊ သေရေး လုံခြုံစိတ်ချရပါတယ်။ အဲဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပေးကမ်းကူညီထောက်ပဲသူမှာ
ကြီးမြှတ်တဲ့အလူ။ အကျိုးကို ရသွားနိုင်တယ်။
မြင့်မြတ်ဘဲ့အလူ။ ခံပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစားတဲ့ပါ

သွားတယ်။ သောတာပန်ဖြစ်အောင်အား
ထုတ်တဲ့ အလုံခံပုဂ္ဂိုလ်မျိုးထဲ ပါသွားတာ
ကိုး။

မွှေ သရဏေရုံမှာ မွှေဆိုတာ လူအလုပ်,
လူသွားလမ်း၊ လူဦးတည်ချက်ကို သတ်မှတ်
ပြတာ။ မွှေသရဏေရုံဆိုတာ မွှေလမ်းစဉ်ကို
လက်ခံအတည်ပြုလိုက်တာ။ သတိညာ၍ ရှု
သွားပြုပြီး အဲဒီမွှေလမ်းစဉ်အတိုင်း တစ်စ
တစ်စ စွမ်းရည်ရရှိ တိုးပွားမြင့်တက်လာ
အောင် လက်တွေ့ကြိုးစား ဖြည့်ကျင့်ပေး
ရမယ်ပေါ့။

သတိနှင့်ဝိရိယတဲ့ပြီး စိတ်ပြိုမြင်သက် ပြို့
ချမ်းအောင် ၅-မီနဲ့ ၁၀-မီနဲ့စတဲ့ အချိန်နဲ့

ပိုင်းခြားကန့်သတ်လို့ သမာဓိရရှိဖြစ်ပေါ်တိုး
 ပွားအောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။ သမာဓိဆိုတာ
 အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကိုကောင်းကောင်းမွန်မွန်
 စူးစူးစိုက်စိုက် ထားနိုင်တဲ့စွမ်းအားပါ။ စိတ်
 ချော်မကျေရအောင် ထိန်းထားနိုင်တဲ့စွမ်းအား
 ပါ။ အာရုံဖိစီးမှ အကွက်းလွှတ်အောင် လုပ်
 တာပါ။ ဝိရိယတိုင်း သတိနှင့်တွဲမိရင် စိတ်
 အပူဌးစွမ်းတယ်။ စိတ်ဌးစွမ်းတယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့
 ဂုဏ်တော်တစ်ပါးချင်းအပေါ် စူးစိုက်ရမယ်။
 တစ်ဦးချင်း တစ်စုချင်း ခွဲလိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အားလုံး
 ခြုံလိုပဲဖြစ်ဖြစ် မေတ္တာပိုလွှတ်ရမယ်။ ရတာနာ
 ဥ-ပါးစွမ်းအားနဲ့သစ္ာပြုပြီး ပွားတဲ့မေတ္တာက
 ပိုတိရောက်တယ်။ နာသီးဖျားစတဲ့ အာရုံတစ်

ခုခုအပေါ် စူးစိုက်ပေးရမယ်။ အာရုံပေါ် အသိ
နေနိုင်အောင် ဖဖြစ်မနေ လေ့ကျင့်ရမယ်။

စိတ်ပြုပြုလာတော့ ဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုး ကိုယ့်ခန္ဓာ
ခြေဆုံးခေါင်းဆုံး ၉-ခေါက်၊ ၁၀-ခေါက်ထက်
မနည်း ခန္ဓာနှင့်ဉာဏ်ထိအောင် လှည့်ပတ်
ကြည့်ရွှေသုံးသပ်ရမယ်။ တစ်နေရာရာမှာ
စူးစိုက်ရှုနေရင်လဲ ဖြစ်တာပါပဲ။ သိတတ်
တာရော၊ သိစရာရော၊ ဘာတစ်ခုမှရပ်မနေ
ပဲ တစ်လှပ်လှပ်ပြောင်းလဲနေတာ တွေ့မြင်
သွားမယ်။ ပြောင်းလဲတိုင်း နိပ်စက်နေတာ
တွေ သူ့သဘောအတိုင်းအောင်နေတာတွေ
သိမြင်ခွင့်ရသွားမယ်။ တစ်စတ်စ အရည်
အချင်းမြင့်လာပါလိမ့်မယ်။ အမြဲကိုင်ထားရ

မှာက သတိပါ။ ပြီးတော့ ဆုတောင်းအမျှပေး
ပြီး နေရာက ထခဲ့ရုံပေါ့။

အဲဒီ ဘုရားရှေ့က ရလာတဲ့အရှိန်ကို
ဘုရားရှေ့မှာဖြုတ်မထားခဲ့ပဲ နေစဉ်လုပ်နေကျ
ခန္ဓာနှင့်ဆက်စပ်တဲ့ အလုပ်တွေထဲမှာ သတိ
ကြိုးနဲ့ ဆက်သွယ်ထားရမယ်။ သတိရှိနေရင်
ဉာဏ်လဲ ပေါ်လာရတာဖြစ်လို့ နေစဉ်လုပ်နေ
ရတဲ့ အလုပ်တွေဟာ အများအသာဖြင့် ကုသိုလ်
တရားဘောင်ထဲ ရောက်သွားကြမှာပါ၊ စားတာ
သွားတာ နေမကောင်းတာကစ ကုသိုလ်
ဘောင်ထဲချည်း ရောက်နေတော့မှာပါ။

ညာအိပ်ရာဝင်ခါနီးရင် ကုသိုလ် င့်မျိုး
စုံမစုံစစ်ဆေးပြီး ရက်ချူးပုံလုပ်ရမယ်။ အိပ်

ရာဝင်တာဟာ အသေလေးသေတော့တာ။
 အသေလေးသေခါနီးမှာ ကုသိုလ်မစုရင် ပြန်
 ဖြည့်လို့ရပါသေးတယ်။ အသေကြီးရောက်
 ရင်တော့ မစုပေမယ့် ဖြည့်နိုင်မှာမဟုတ်
 တော့ဘူး။ နေ့စဉ် င-မျိုးအရေအတွက်ရေ
 အရည်အသွေးပါပြည့်အောင် မဖြစ်မနေ
 ဖြည့်သွင်းလေ့ကျင့်ပေးနေရင် ဒြှေ့လို ဂဏန်း
 မျိုးတွေ ဘယ်ဂဏန်းကိုမှ ကြောက်စရာ
 မလိုဘူး ဂဏန်းအပေါ် ကိုယ်က ရောက်သွား
 ပြီပဲ။ အပြင်ဖက်က ဘယ်ဘေးရန်ကိုမှလဲ
 ကြောက်စရာမလိုဘူး။ စွမ်းအားစုံလို့ လုံခြုံ
 နေပြီပဲ။ ဒုက္ခလွှတ်ကြောင်း ကောင်းမှုစွမ်းအား
 တရားတွေကို နေ့တွေကိုကိုယ်အောင် ရယူနေ

ပြီဖြစ်လို့ ဒုက္ခအပေါ်လဲ တစ်စတ်စ အနိုင်
ယူ ထွမ်းမိုးနေပြီပဲ။ ဓမ္မဟာ အဆိုးအားလုံးကို
စိန်ခေါ်နိုင်တာကိုး။

ဓမ္မဆိုတာ အဆိုးကိုနိုင်တယ်။ အဆိုးနိုင်
ပုံက ၃-မျိုးပါ။ ဓမ္မက တစ်ချို့အဆိုးကို
လုံးဝပျောက်ပျက်သွားအောင် ဖယ်ရှားပစ်
နိုင်တယ်။ တစ်ချို့၊ အဆိုးကို အကောင်းဖြစ်
သွားအောင် ပြောင်းလဲပေးနိုင်တယ်။ တစ်ချို့
အဆိုးတွေက ဖယ်ရှားလို့လဲမရ, အကောင်း
ပြောင်းလို့လဲမရ, ကေန်ရင်ဆိုင်ရမယ်ဆိုရင်
အဆိုးနှင့်လူစိတ်ကြားမှာ ဓမ္မက အခံစာတ်
အဖြစ်ခြားပေးလိုက်တယ်။ အဆိုးနှင့် လူစိတ်
မထိလိုက်ရတော့ဘူးပေါ့။

ပြီးတော့ သတိထားစရာတစ်ခုက ဘယ်
သွားသွား၊ ဘယ်ရောက်ရောက်၊ ဘယ်မှာအိပ်
အိပ်၊ ဘာလုပ်လုပ် ရှေးဦးစွာ သရထာရုံ ၃-
ပါး၊ ဂလ်တော် ၉-ပါး၊ ပွဲနှင့် ၂၄-ပစ္စည်းနဲ့
အရပ်မျှက်နှာ တစ်ခုချင်း လက်ညွှေးထိုးပြီး
စည်းချထားရမယ်။ အချုပ်ကတော့ သတိပဲ။

အားလုံးချမ်းသာကြဖြူမြေ

တိပိဋကဓာဇလာဆေရာဇဝတ္ထု
မဟာဝိသုဒ္ဓရုပိနိတဗ္ဗသိုလ်
နှစ်ဝန်လမ်း ဗဟိုး ရန်ကုန်ဖြူ။

(၁၃၇၀-ပြည့်နှစ် နယ်နှစ်လ ၂၀၀၈-ခုနှစ် ဧပြီလ)

တိပိဋကဓေသရာတ်၏ ဖုန်ဝါယဉ်
ဓမ္မလက်ဆောင်စာအပ်ပျေး

- ၁။ မိတ်ထိန်ခိုက်ယာ
- ၂။ ဘဝလမ်းညွှန်
- ၃။ သာစ င့်ပါး မြှုတ်တရား
- ၄။ အပေါင်းလကွေယာ
- ၅။ အနှစ်ထုတ်ယူ စွမ်းတဲ့လူ
- ၆။ ကံကိုထိန်ချုပ် မိတ်ခလုတ်
- ၇။ မိတ်ခါတ်ကိုမြှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်
- ၈။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်လျောက် ကောင်းရာ
ရောက်
- ၉။ အချိန်တန်ဖိုး လွှဲတန်ဖိုး
- ၁၀။ ဘဝတာစ်ကွွဲ ခဏေလွှဲ

- ၁၁။ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် ခေါ်သုတေသန
၁၂။ တရားအထိ လူမျှကိုစိ
၁၃။ မေတ္တာပန်းဖိုင် ဂုဏ်ခိုင်
၁၄။ နဲလုံးသားဝယ် ဘရားတည်
၁၅။ အောမြှောင်ပြေး လူနဲလုံး
၁၆။ လူအောင်အား မြတ်တရား
၁၇။ ကိုယ့်ကိုယ့်ချုပ် လူအစစ်
၁၈။ အသိပုန်ကား ကိုယ်ပိုကျား
၁၉။ တရားကျော်တဲ့ စွမ်းဆည်တဲ့
၂၀။ သူ့ကိုစောင့်ရွက် ကိုယ့်ရှင်မြောက်
၂၁။ ကျိုးမာရှင်လန်း မေတ္တာရွှေ့
၂၂။ မေတ္တာလက်တွဲ ရာပြောင်ပွဲ
၂၃။ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် ဥစ္စာထုပ်
၂၄။ ဘဝဆစ် မြတ်ကောင်းမှု

- ၂၅။ တရားအောင်သူ စိတ်ယူ
၂၆။ အား
၂၇။ ယော
၂၈။ ဧွေးနှေ့ပါးလာရတနာ
၂၉။ ငြော့နှစ် တရားသက်
၃၀။ နှစ်လေးဆယ်ငါး တရားအချုပ်
၃၁။ လူအလှုပုံး စိန်တစ်လှုံး
၃၂။ မေတ္တာနှစ်ဦး အလှုပုံး
၃၃။ မေတ္တာလွှမ်းပြီ ဘားရှိန်လုံး
၃၄။ အလှုပူကျော့မှုံး ရွှေ့ကည်ဝါး
၃၅။ နှစ်+သက် = မါးလာ
၃၆။ မေတ္တာတရား လွှာမြှမ်းအား
၃၇။ အကုန်အရ လူဘာဝ
၃၈။ ပီးသတိပြု

၃၉။ မေတ္တာကျွေးဇူး စွမ်းရည်ထူး
၄၀။ ငှေ့ပါ သာသန
၄၁။ လုအား
၄၂။ လု၏စွမ်းအား ပတ္တမြား
၄၃။ မိတ်ကောင်းထားက မိတ်ကောင်းရ
၄၄။ အချုပ်ဆုံးခွွဲမျိုး
၄၅။ ဧည့်သည်
၄၆။ ငှေ့နှစ် ရဟန်သက်
၄၇။ မိတ်အေးစရာ သာသန
၄၈။ တစ်ခါလာလဲ မိပါပဲ
၄၉။ လုဘဝထဲ စာမေးပွဲ
၅၀။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ဘောလုံးပွဲ
၅၁။ ဘဝတစ်ခေါက် ပြောက်ဆယ့်ပြောက်
၅၂။ ယန့်အလုပ် ယန့်လုပ်

- ၅၃။ အာဘီဓမ္မာ သိစရာ
- ၅၄။ ဂိသုဒ္ဓိရုံ ခွင့်ခြားကြုံကို စာသင်တိုက်
- ၅၅။ ဓာတ်
- ၅၆။ ဘဝကိုဆောင် အလင်းရောင်
- ၅၇။ လူသားမေတ္တာ ဤကျွား
- ၅၈။ ဆရာ့ကော်မူး စွမ်းညွှန်ထူး
- ၅၉။ သတိကိုင်စွဲ နှစ်ဆက်ပွဲ
- ၆၀။ ဦးကောသရွှေတစ်ဘဝ ပေါ်ရတောင်ဖြေလာ
- ၆၁။ သတိမေတ္တာ သူငါစပ်ပေါင်း အကုန်ကောင်း
- ၆၂။ ယခုအလုပ် ယခုလုပ်
- ၆၃။ ဒီအတိုင်းပါပဲ
- ၆၄။ သုံးပါးမြတ်စွာ ရတနာ
- ၆၅။ ချုပ်ခင်္ခါသာ ပေါင်းတာမှန်မှ ပြိုမ်းချုပ်ရ
- ၆၆။ ဒီတစ်ခါလဲ ဒီတိုင်းပဲ
- ၆၇။ ပေါင်းတာမှန်မှ ကောင်းတာရ

၆၈။ အထောက်ထား ငှ-ဘီးကား
၆၉။ ကိုယ့်ဟာနဲ့သာ ကိုယ်နေပါ
၇၀။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်သာ ရွှေယဉ်ပါ
၇၁။ နေကောင်းလဲလား
၇၂။ အသိဝန်းကြော် အနှစ်ကြော်
၇၃။ မေတ္တာအခွမ်း မိတ်အေးချမ်း

ဓမ္မဒီနအလွှာရှင်များ

- I. ဦးရိန်ဝင်း + ဒေါက်ချို့
သား - ကောင်းထိုက်တွန်း (တက်လမ်း)
ဦးစိစာရလမ်း၊ ရန်ကုန်ဖြူး
- II. ဦးသန်းတွန်း + ဒေါပျော်ရှိန်
သား - ဒေါက်တာ ဘကောင်း
သမီး - ဒေါက်တာ လဲယဉ်မွန်
သီရိမဂ္ဂလာလမ်း၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်ဖြူး
- III. ဦးအောင်သိန်း + ဒေါလုံးတင် မိသားစု
ရှုမ်းစုရပ်၊ မိုးကုတ်ဖြူး
- IV. ဦးတူးမောင် + ဒေါထားထားအေး မိသားစု
တူးသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်ဖြူး

- ၅။ ဦးသန်းဆက်ဝင်း + ဒေါ်စိန်အေး
 သား - မောင်သန်းထိုက်ဝင်း
 ရွှေတောင်ကြေားဆိပ်သား ဗဟန်း ရန်ကုန်ပြီ။
 ၆။ ဒေါက်တာကျော်ခိုင် + ဒေါ်စိန်ထွေး သား-
 မောင်သက်တင်နီး မောင်လောင်ဝင်းမောင်
 ကမ္မားရော်သား ဗဟန်း ရန်ကုန်ပြီ။
 ၇။ ဦးသန်း + ဒေါ်စိန် မိသားစ
 ကန်ရိပ်သာလမ်းမကြီး ပအေသာပင်ပြီးတော်
 လိုင်သာယား ရန်ကုန်ပြီ။
 ၈။ ဒေါ်တင်တင် မိသားစ
 စပေါင်းလမ်း အင်းယားမြှင့်၊ ဗဟန်း
 ရန်ကုန်ပြီ။
 ၉။ ဒေါ်တိုးတိုးစိန်မိသားစ
 ရေတာ့ရှည်လမ်းမောင်း ဗဟန်း ရန်ကုန်ပြီ။
 ၁၀။ ဦးဝင်းထွေး + ဒေါ်တင်တင်နိုင်
 (မန်းရွှေလီ) မိသားစ၊ ဘုံးလမ်း
 ကွမ်းခြံး မွှေ့လေးမြှုံး။

၁၁။ ဒေါက်တာရီမြင့်သိန်း + ဒေါခင်မျိုးဆက်
မိသားစာ အောင်လံမြှုပ်

၁၂။ ဦးထွေန်းလွှင် + ဒေါခင်လတ်ဦး
သိုး - ဆရာမ မဟောမာလွှင်၊
သား - အာကာလွှင် မိသားစာ
ရွေးလမ်း မြန်ကုန်း စမ်းချောင်း ရန်ကုန်မြှုပ်

၁၃။ ဒေါခင်လေး (ကံချွန်) မိသားစာ

ကုန်ကြိုးရှုပ် အောင်လံမြှုပ်

၁၄။ ထိုလ်မျူးကြီးစီးနိုင်ဦး + ဒေါမာမာမြင့်မိသားစာ
မြစ်ယ်လမ်း ပါရမိရိပ်သာ ရန်ကုန်း
ရန်ကုန်မြှုပ်

၁၅။ ဦးအောင်မြင့် + ဒေါ်ယာ

သား- ကိုသိန်းမြင့်၊ (အောင်သုခ)

အနောက်အွေဂုံတိုင်း ဗဟန်း ရန်ကုန်မြှုပ်

၁၆။ ဒေါပူလေး သိုး- မချိချိဝှင်း မတ်အောသန့်
(သုခိတာ) အွေတောင်ကြား(၁) ဗဟန်း
ရန်ကုန်မြှုပ်

၁၇။ ဦးဝင်းမြင့် + ဒေါက်တာ်ရှိ

သမီး - မအိတ္ထဖြူး အီမာတိုး

မှန့်တိတန်းလမ်းသွယ် မောရဂီတိရိုး

မွန်လေးမြို့။

၁၈။ ဆရာမ ဒေါက်တာဗတ်ဝင်း

သမီး - နှစ်ချုစ်ကြည်

မြန်မာ့ရှုတ်ရှုံးအိမ်ရာ၊ အထက်ပန်းဆိုးတန်း

ရန်ကုန်မြို့။

၁၉။ ဆရာမ ဒေါ်ခင်စောတင့်

သံလွှဲ်လမ်း ဗဟန်း ရန်ကုန်မြို့။

၂၀။ ဦးလော်လော် + ဒေါ်ငွေးငွေးခိုင် မိသားစု

အင်းယာဆိုပုသာလမ်း မရှင်းကုန်း ရန်ကုန်မြို့။

၂၁။ ဦးခင်မြင့် + ဒေါ်သန်းသန်းဝင်း

သမီး - မခင်ရတနာဝင်း

င့်ရပ်ကွက်၊ လိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၂။ ဦးတင်ထူး + ဒေါ်နှဲနဲ့ဝင်း

သား - မောင်ထူးအောင်ဝင်း

သမီး - မခင်စုစုဝင်း

(ထူးရေခဲမှန်) အထက်ပုဂ္ဂန်တေဘာင်

ရန်ကုန်ပြီ။

၂၃။ ဦးကျော်နိုင် + ဒေါက်တာ ဒေါ်ထားထား

မြန်ယ်ဆရာတန် ဘုတာလင်ပြီ။

၂၄။ ဒေါက်တာ နိုင်တွေ့ငွောင် +

ဒေါက်တာ ဝေဝေရင်

သား - ရန်ပြိုမ်းအောင်၊ မိုးမြတ်အောင်

ရွှေတောင်ကြား(၁)၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်ပြီ။

၂၅။ ဦးမောင်မောင် + ဒေါ်စုံစန်းထင်း မိသားစ

ဝက်းပူနိုင်း။

၂၆။ ဦးကြုင်စိန် သမီး-မန္တယ်နီစိန် မျဉ်မှာစိန်

ဝက်းသာရိပ်သာ၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်ပြီ။

၂၇။ ဦးထင်ကျော် + ဒေါ်စုံစိန်

ဝက်းသာရိပ်သာ၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်ပြီ။

- ၂၁။ ဦးထွန်းထွန်းသီး + အော်မာ
 သို့ - မြတ်ပွင့်ဖြူသင်း
 ကမ္မားရောင်သာ၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်ဖြူ။
- ၂၃။ ဦးဝင်ဆိုန်း + အော်ကြည်တာ
 သား - နေဝင်ဆိုန်း ဖြူးဝင်ဆိုန်း
 မြစ်ပယ်လမ်း၊ ပါရရှိရိုပ်သား၊ ရန်းကင်း၊
 ရန်ကုန်ဖြူ။
- ၂၀။ အောက်တာ အော်မြင့်မြင့်ကြီး
 သား - အောက်တာ စိုးဝင်းသီး၊ သိုး - မသွားနိုင်
 သံလွှင်လမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်ဖြူ။
- ၃၁။ ကိုကျော်စီးသန် + မခင်အေားမော်
 သား - မင်းမော်ခန့်၊ သိုး - ဆုမြတ်ထွေး
 ဂုဏ်သီရိဓမ္မသားစာ၊ ရန်ကုန်ဖြူ။
- ၃၂။ ဦးတင်ဆန်း + အော်ဗွာလွှင်
 သိုး - အောက်တာ ယုဝါတင်း
 သား - ပြည်ဖြူးတင်
 ကွွန်းတော်လမ်း၊ စမ်းခွေင်း၊ ရန်ကုန်ဖြူ။

၃၃။ အော်အော်အော်

ပဏ္ဍာနိတာလမ်း၊ လိုင်၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၃၄။ ဦးနေထွန်း + အော်စန်းလမ်း မိသားစု
အနောက်ဆွဲရုံတိုင်၊ ဗဟာန်း၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၃၅။ ဦးစိုးသာ + အော်ကြောက်ဝင်း မိသားစု
သုဝဏ္ဏာ၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၃၆။ အော်ယဉ်ယဉ်လှ မိသားစု
တောင်ထိပ်ပန်းလမ်း၊ သုဝဏ္ဏာ၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၃၇။ ဦးကြည်ဝင်း + အောက်တာ မာလာသွင်
သံလွှင်လမ်း၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၃၈။ အော်စော့ဥုံန်း ပုဂံလမ်း၊ တရ္တာသိုလ်ရိပ်သာ၊
ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၃၉။ ဦးငြေးအောင်ဖေ + အော်တင်တင်လတ်၊
ရန်ကုင်း၊ ရန်ကုန်ဖြူး

၄၀။ ဦးညာတ်ဝင်း + အော်မြူမြူ မိသားစု
သီရိမာ်လာလမ်း၊ ဂု-မိုင်၊ မရမ်းကုန်း
ရန်ကုန်ဖြူး

--

၄၁။ အော်သိန်းသိန်းငွေး မိသားစ
သိန်းငွေ့အောင်တီဆိုင်၊ မွန့်လေးမြှုပါ။

၄၂။ ဦးကြည်ထွန်း + အော်သိန်းဦး မိသားစ
(အောင်စည်းစိမ့်)၊ စည်သာလမ်း၊ သူရဲတပ်
မြောက်ပြိုင်၊ မွန့်လေးမြှုပါ။

၄၃။ ဦးအောင်လွှုင် + အော်ယဉ်စုနိုင်ကော်
သား - အောင်သုခ
ဝက်ဘာရိပ်သား၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြှုပါ။

၄၄။ ဦးတင်ဦး + အော်လျမြှင့်မိသားစ
(ရွှေစင်ရတနာ)
မှုကြီးကြီးလမ်း၊ စ်းခွောင်း၊ ရန်ကုန်မြှုပါ။

၄၅။ ဖိုလ်မျှူးမောင်ငွေ့ + အော်ခင်မမ မိသားစ
ခရေမြှင့်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏာ၊ ရန်ကုန်မြှုပါ။

သူငြာက် ကိုယ်ငြာက် ငြာက်ဆယ့်ငြာက်

မွေးလျော့ဖွံ့ဗာ အမူရဲ

သူကကိုယ့်ကို ပြန်၍ ငြာက်။

သူငြာက်လာပြား၊ စွမ်းအား ယံ့၊

ဆတ်ဆတ်တုန့်၊ အကုန်တွေး၍ ငြာက်။

အငြာက်လွန်ကာ၊ ထိတ်လန်ရှာ၊

ရှုတာ အကုန်ပြောက်။

စွမ်းအား မကြွယ်၊ တရားငယ်၊

ငြာက်ဖွယ် ငြာက်ဆယ့်ငြာက်။

မပွဲမလျော့၊ မပွဲမဆာ၊ စွမ်းအားရဲ၊

ကိုယ်ကသူ့ကို ပြန်၍ ငြာက်။

သူကတစ်ပန်၊ ငြာက်ပြန်သော်လဲ၊

မငြာက်ပဲ၊ ရဲရဲဂါးရောင်တောက်။

စွမ်းအား ကိုးကျယ်၊ တရားကြွယ်၊

အုံဖွယ် ငြာက်ဆယ့်ငြာက်။